

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitlatter sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Péntek, augusztus 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Közös boldogulás.**
- Szilágyi Dezső halála.**
- Néprontó izgatások a vérvád meséjével.**
- A Szelle-Kormos ügy.**
- A makói kiállítás megnyitása.**
- Betörőhajszka a háztetőn.**
- Hieronymi nyilatkozata.**
- Szilágyi Dezső Aradhoz.**
- Félmillió korona egy hold földért.**
- A Tatra manója.**
- Gyilkos rendőrök.**
- Emberévő disznók.**
- Fejérváry báró jubileuma.**
- A büzös bizományos.**
- Tárca: Szilágyi Dezső életéből.**
- Csarnok: Két barát.** Irta: Langenberg Miksa.
Fordította: Ritt Gyula.

Közös boldogulás.

Arad, augusztus 1

A munkás, a gyáros és a publikum együtt tesznek ki egy egészet. Közös harmóniájuk nagy társadalmi boldogság. Diszharmóniájuk zavarra, forrongásra vezet. De nehéz meghatározni az arányt, mely szerint mindegyiknek érdeke figyelembe veendő, hogy ez a harmónia bekövetkezzék. Mert bár mindegyik fél szereti a másik kettőt, elsőbbsen is saját boldogulását nézi.

A munkás azt mondja: Szeretem a gyárost, mert ő ad munkát, szeretem a publikumot, mert ha az nem vásárol, a gyáros nem dolgoztat; kívánom is, boldoguljanak, de úgy, hogy nekem nagyobb

fizettség jusson. A gyáros azt mondja: Szeretem a munkást, mert nélküle nem tudok termelni, szeretem a publikumot, mert nélküle baktát sem ér, a mit termeltem; kívánatos is, hogy boldoguljanak, de úgy, hogy én becsületes nyereséget tegyek zsebembe. A publikum azt mondja: Szeretem a munkást, mert nekem dolgozik, szeretem a gyárost, mert ő elégti ki, a mire szükségem van, kívánom is, hogy boldoguljanak, de úgy, hogy olcsón jussak a portékához.

A munkásnak tehát nagyobb bér és kevesebb munkaidő kell; mind a kettő a gyáros vagy a publikum rovására megy. A gyárosnak nagyobb eladó ár és olcsóbb termelő költség kell; mind a kettő a munkást és a publikumot érdekli. A publikumnak olcsóbb vételár kell, a mi a munkást és a gyárost rövidíti meg. Nehéz itt igazságot tenni.

A gyárosok úgy tesznek igazságot, hogy védekeznek a publikum és a munkás hatalmával szemben. Kartelleket kötnek az ócska Európában, trösztöket az új Amerikában. Uralkodnak a piacon, tetszés szerint dirigálják az árakat; olcsóbban termelnek, nyomván a munkást, drágábban árusítanak, nyomván a publikumot.

De nem hagyják magukat a munkások sem: sztrájkolnak. Beszüntetik a munkát. Előbb megkezdték a kőszénbánya munkások. Sorra buktak a gyárak. Kénytelenek voltak a munkabérek emelni. Fel-

hajtották a szén árát. Nyögött a publikum. Azután jött a szövő- és fonó-gyárak munkásainak sztrájkja. Sorra buktak ezek is. Végre megadták magukat: emelték a munkabért s e célból hajtották az árakat. Nyögött a publikum. Majd következtek a mezőgazdasági munkások és most Amerikában az acélmunkások. Százekrekről beszélnek, a kik az ezermillió acél-trösztöt meg akarják törni és a gyárosok milliókra menő tőkéjének hatalmával szembeállítják az ő száz és százezer munkáskarjaiknak eleven erejét. Egyenlő ellenfelek; ki fognak egyezni: nyögni fog a publikum, mert fel fognak szökni az árak.

Eddig jól mennek a dolgok. Vigan dörzsölhetnek kezeiket a munkások is, a gyárosok is.

Csak hogy beleszól a publikum. És igyzen szónokol: Mélyen tisztelt gyárosok, milliomos és munkás koldus urak! Addig eivakodtatok egymással, addig hánytátok egymás szemére, hogy melyik zsarolja közöttetek a másikat a míg a mi bőrünk-re szépen kiegyeztetek. De a mi bőrünknek is van határa, nem nyujtható tetszés szerint. Többet fizetünk a szénért többet fizetünk a lakásért, többet a ruházatért, többet az élelmicikkekért, többet a fényüzési és élvezési szerekért. De csak addig a míg bírjuk; ha nem bírjuk, akkor kezdődik a mi sztrájkunk; tönkre megyünk.

Először tönkre mennek a kis existenciák, azután megrokkannak a nagyok. Beadjuk a kulcsot. Ha drága a szén keve-

TÁRCA.

Szilágyi Dezső életéből.

(Második közlemény.)

Az elhunyt államférfiu sok tekintetben külön volt. Az embereket nem igen szerette és néhány kiválasztott barátján kívül nem érintkezett senkivel. Dr. Neuhofer-rel hosszú, harmincéves barátság fűzte össze, amely barátság még Szilágyi jogászkorában vette kezdetét és nem is szűnt meg az utolsó pillanatig.

Karlsbadi utazása előtt még együtt volt dr. Neuhoferrel. A Városligetben levő Vampetcs-vendéglőben vacsoráztak. Szilágyi Dezső töltött káposztát rendelt, Neuhofer, aki nem szívesen látta, hogy barátja, akinek karlsbadi kurára nagy szüksége volt, ilyen nehéz étellel táplálkozik, ugyancsak töltött káposztát rendelt és végig minden fogást, amelyet Szilágyi rendelt, meghozatta magának is. A végén gyümölcsöt is evett Szilágyi, és dr. Neuhofer ebben sem maradt mögötte:

— Ejnye, — jegyezte meg Szilágyi Dezső, mért eszed ugyanazt, amit én?
— Azért, — felelte Neuhofer, — hogy én is megtudjam, milyen az a gyomor, amely karlsbadi kurára készül.

Szilágyi elnevette magát.
Hatalmas étvágya különben közismert volt. Megtörtént, hogy a Nemzeti Kaszinóban há-

rom rostélyost rendelt egymásután és mind a hármat jóízűen elfogyasztotta. Távozása után még keveset sétálgattak a Dunaparton, — a mikor Szilágyi hirtelen odafordult Neuhofer barátjához:

— Hallod öregem, éhes vagyok. Ennek még valamit.

— Ez éjjel tizenkét óraker volt.
— De hova mennénk ilyen későn? Hiszen minden korcsma már be van zárva — felelte Neuhofer.

— Ej, jöjj, menjünk ide a kecskeméti-utcai pikcedhez.

Odamentek. Már akkor a szakácsné aludt és a pincérek a vendéglő bezárásához hozzá fogtak.

— Nincs semmi meleg ételünk, kegyelmes uram! — fogadta a pincér Szilágyi Dezsőt.

— Adjon hát hideget! Sonkát, szalámit.
Ez volt. S Szilágyi jóízűen hozzálátott a falatozáshoz. Amikor elvégezte, felköltette a szakácsnét és még egy rostélyost készítettett magának.

Ily hatalmas étvágya volt a nagy Szilágyi Dezsőnek. Ez a hatalmas étvágy járulhatott hozzá hirtelen halálához, mert ezuttal is bőségesen megebédelt és úgy érte utól a halál.

Szilágyinak rendes szokása volt, hogy nyáron reggelként kirándult Budapest környékének valamely pontjára. Ilyenkor kíséretében voltak dr. Neuhofer és Gervay, a posta volt igazgatója. — Reggel 6—7 óra közt a vám

háznál találkozott a három jó barát és rendszeren Téténybe utaztak a hajón. Onnan visszatérve, Szilágyi munkához látott.

Rendkívül nagy munkaerő volt, bámulatos emlékezőtehetsége közismeretes. Képes volt öt-hat órát egyfolytában a könyvek mellett eltölteni.

Azt mindenki tudja, hogy a legújabb összeférhetlenségi törvényjavaslatokat Szilágyi dolgozta ki. Ejszakákon át bezárkózott a szobájába és ott virrasztva végezte a nagy munkát.

Mint minden nagy embernek, neki is voltak gyengéi. Várta a szerencsét. Egész halom sorsjegyet vásárolt össze, és nagyon csalódottnak mutatkozott, valahány húzás után az ő sorsjegyei nem nyertek.

Nem volt szegény ember. Fizetéséből és nyugdíjából, habár személyére sokat költött, sok pénzt takarított meg.

Egy nagy gyengéje volt: imádta az emberi nem szebbik részét. Haláláig rajongó tisztelője volt a nőknek. Karlsbadba utazása előtt is járt nála egy csodaszép, szőke hölgy, régi barát-nője.

Senki se hinné, hogy a zárkózott Szilágyi Dezsőnek, aki olyan keményen bánt azokkal, akik vele érintkezésbe jöttek: szíve, még pedig jó szíve volt. Ha fiatalemberben tehetséget látott, arról le nem vette a kezét. Tanítgatta, ajánlgatta és mindvégig figyelemmel kísérte. Családjának szegénysorsu tagjait is állandóan istápolta.

Szilágyi Dezső ez év április 1-én lett hat-

sebbet fütünk, le is szokunk róla. Ha drága a lakás, behuzódunk két szobába vagy egybe. Nem győzven a ruházat árát, visszatérünk a házi szöteshez vagy kettő helyett veszünk egyet; fehér liszt helyett eszünk barnát, kocszi helyett járunk gyalog és a kényszerűség és a nyomorúság majd vissza visz a régi, puritán erkölcsökhöz, a mértékletességhez és takarékosághoz. De tisztelt munkások és gyárosok nem vagytok ti is publikum? A mig egy félet termeltek ezer másfélet fogyasztok. A mig harcoltok hogy az egyféle produktum ára felszökjön, nem érzitek-e, hogy a többi ezerféle produktum ára; a mely szintén felszökken titeket is nyom? Es nem veszitek észre a sajátságos dolgot, hogy minden tröszt és bérharc a ti bőrötökre is megy és az örült licitáció feneketlen tavába hull bele minden kicsikart hasznokok?

Igy a publikum; a gyáros és a munkás. Egy-két évszázadig fog tartani egymásnak ez a megtáncoltatása. Akkor aztán pihegve, halálra fáradtan bekövetkezik a kényszerű nyugalom. Es egy ujkori társadalmi filozófus föl fogja vetni a kérdést, hogy nem jobb lett volna-e egymásnak a bőrét oltalmazni, mint oktalanul lenyuzni? (*)

TÁVIRATOK.

A kínai udvar.

Sanghai, jul. 31. *North China Daily News* jelentése szerint az udvarnak Pekingbe való visszatérését elrendelő császári rendeletek csak a szövetségesek megtévesztésére valók. A reakciós párt nem hajlandó megengedi, hogy az udvar visszatérjen Pekingbe. Pekingi hivatalnokok titokban Szingfuba mennek.

Az acélmunkások sztrájkja.

Pittsburg, jul. 31. Az acélmunkások egyesületének választmánya mai ülésén holnap délután 6 órára halasztotta a tanácskozást. A menyire ismeretes, a helyzet változatlan.

van esztendő. Érdekes, hogy Németország vaskancellárja is április 1-én született. Ez a körülmény barátainak sokszor adott alkalmat összehasonlításokra. Szilágyi maga nagy tisztelője volt *Bismarck* hatalmas szellemének.

Szilágyi tudta magáról, hogy okos ember Szavajárása volt, hogy Magyarországon csak három okos ember él, az egyik egy sokat szereplő országgyűlési képviselő, a második egy híres sebész, a harmadik — *Szilágyi Dezső*.

A Margitsziget kedvelt kirándulónhelye volt. Régebben, a mikor még a politikai élet kitűnőségei, élükön *Podmancký* Frigyes báróval, sürübben keresték fel ezt a gyönyörű üdülőhelyet, akkor Szilágyi Dezső is gyakran nagy társaság központja volt az ebédlő- vagy vacsoráló-asztalnál. A felső vendéglő terrásza ilyenkor hangos volt az élénk, néha heves vitakozástól politikai és egyéb közérdekű kérdésekről. Talán éppen itten született az az ismeretes bonmot Szilágyi vitakozó szenvedélyéről, hogy, a mint megakadt a társalgás, egyik barátjához fordulva, így szólt:

— No hát, állíts már valamit, hadd cáfolom meg.

Az idén csak ebédelni járt ki néha a szigetre. Rendesen későn, két óra felé jött egyedül, szokása szerint gondolataiba mélyedve. A terrász társasága messziről észre vette közeledését és szájról-szájra járt:

— Jön Szilágyi!

A pincérek lázasan kezdtek sűrögni-forogni, mert mindegyiknek becsvágyát képezte, hogy Szilágyit kiszolgálhassa. Ez pedig kényes föladat volt, mert válogatott az ételekben és visszaküldötte, a mi nem nyerte meg tetszését. Hanem azután az elismeréssel sem fukarkodott.

Szilágyi Dezső halála.

(A temetés előkészületei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

Csak az igazán nagy, közös és pótolhatatlan gyásznak lehet akkora a megnyilatkozása, amilyennel tegnap óta az egész ország *Szilágyi Dezső* ravatala felé fordul. Pedig ma még a lesújtó halál csapásának fájdalmát érezzük csak; de a jelentőségét igazi sulya szerint következményeiben is: mérlegelni és megítélni nem tudjuk.

A nemzet halottjának tekinti. Mert ő volt a reménységnek az az egyik legfőbb sziklája, amelyben a reakció hullámcsapásai megtörték. — Ő volt személyében, gondolkodásában, tényeiben és eselekedteiben maga a szabadelvűség; ha egy kicsit erőteljesen, néhanapján szigorúan is, de szónokolva, vitatkozva, meggyőzve: mindig csak az igaz liberálistmusért harczolt.

Most meghalt és halála úgy hat mindenre, mint mikor az épület legbiztosabb oszlopa derékban kettétörök.

A halál oka.

Szilágyi Dezső holttestének bebalzsamozásával és azután boncolásával ma reggel 3 órakor készült el *Pertik Ottó* dr. egyetemi orvos-tanár. Halálának okáról a tudós professzor a következőképpen nyilatkozott tudósítónk előtt:

Szilágyi Dezső halálát egy Bright-féle idült vesegyulladás és az ütőereknek, artériáknak elfogulása okozta (Deformáló idült ütérlob). Mindkét betegség egyenként és összevéve a bal szívnak tultengetésére vezetett és a tultengő szív ellenállt, le is győzte a reá háruló munkatöbbletet, utóbb azonban a szív husát, a szív izomállományát tápláló ugynevezett koszoru-artériák falai is elvastagodtak, ez által belviláguk szűkült, a szív husa elégségesen nem tápláltatott és így állott be a szív izomzatának elfajulása (Myo degeneratio parenchymatosa.)

Mint rendesen Szilágyi Dezső esetében is az elfajult izomzat szolgáltatta a szívhűdés

Néhány héttel ezelőtt kiment a szigetre ebédelni és véletlenül olyan asztal mellé ült, melynek törzsvendége van ebédre-vacsorára évek hosszú sora óta, a Margitsziget egyik előkelő régi lakója személyében. A pincérek rémülten néztek egymásra, ki merje megmondani a kegyelmes urnak, hogy más asztalhoz kell ülnie. Végre a főpincér megemberelte magát és kirukkolt az igazsággal. Szilágyi ránézett és csak ennyit mondott:

— Miért nem szólt előbb?

Ezzel átült a szomszédos asztalhoz és zavartalan nyugalommal fogyasztotta el gondosan összeállított ebédjét. A margitszigeti pincérek azóta egyre azon sóhajtoznak, bár minden vendég ilyen békésen fogadná a kellemetlen kijelentést:

— Kérem alásan, ez az asztal el van foglalva.

Az elmúlt tavaszon rendszerint a városi-leti Vampeticsben ebédelt, iránta rajongó képviselők társaságában, mindig a legkedvesebb, legderültebb hangulatban, mindig nagy gyönyörűségére és talán még nagyobb okulására társaságának.

Szilágyi s Mikszáth egyszer a legényélet s házasság-élet előnyeiről és hátrányairól cseréltek eszmét. Szilágyi következőképp jellemezte a kettő közötti különbséget:

— A legényember úgy él, mint egy ur, s úgy pusztul el mint egy kutya. A házasság-ember úgy él, mint egy kutya s úgy hal meg mint egy ur.

Az alább elmondandó epizód már az utóbbi időben történt. Szilágyi Dezső elpanaszolta a folyosón, hogy a lakásán a drága függönytartó-állvány leszakadt s valami mesteremberre volna

bonctani alapját. *Agyának sulya jóval az átlag fölött majdnem 1500 grammot nyom.* Hatalmasan fejlettek voltak a homloklebenyek. Az agyat tápláló üterekben nagyszámban voltak elfajult, elzsírosodott, részben elmeszesedett részecskék. A tüdők ideálisan egészségesek. Mindenütt finom sejtes szegletűek. A veseibei következtében mérsékelt tágulással kapcsolatos gyomorhurut és idült bélhurut állott fenn.

A vázolt elváltozások mellett, sajnos, nem lehet tagadni, hogy Szilágyi Dezső a maga tul-tengett szívével, elfajult ütereivel és abnormisan fokozódott ütérbeli nyomásával nem azt az életmódot követte, mely napjainak meghosszabbítására lett volna alkalmas. *A vívás, a forszírozott gyaloglások csak sietették szívének kimerülését.*

Megjegyezte *Pertik Ottó* tanár azt is, hogy *Szilágyi Dezső* hatalmas homloklebenyei éppen olyanok voltak, mint *Vajda Jánosé*.

Viszik Szilágyi Dezsőt!

Ma délelőtt negyed tíz órakor kivitték a halottasházba *Szilágyi Dezső* fekete szalon ruháját. Ebbe öltöztették fel. Lábára fekete cérna harisnyát húztak. A tetemet befektették az aransávós fekete fém koporsóba. Kezeit a mellére helyezték. A koporsó négy lábát aranyozott angyalok képezik. Két fedele van. Az első üveg, a melyen keresztül Szilágyi teteme tisztán kivehető. Szakála gondosan meg van fésülve, szemei lezárva. Az arc színe tiszta, csak az orr felett látszik egy kékes folt.

Tíz óra felé már nagyszámu közönség gyűlt egybe a Stáhy-utcai kis kapu előtt, a hol két rendőr ügyelt a rendre. Az udvarra nem bocsátottak be senkit, csak a hivatalos személyeket. Fél-tizenegy órakor a koporsó üvegfedelét fekete csipkeleppel terítették le és ráhelyezték a nehéz fémfedőlapot. Ennek a lábfele eső végén sárga fémtáblán ez a felírás van.

Szilágyi Dezső

élt 61 évet

meghalt 1901. július 31.

A koporsó lezárása után *Simonchich* Ferenc, Rókus-kórházi felügyelő átadta a halottat *Farkas* Jánosnak, a képviselőház főtörzsmesterének.

szüksége, aki azt ügyesen helyére tenné, de mindenféle kontárban nem bízik.

— Van itt a képviselőházban egy szolgál — jegyezte meg *Csávossy Béla* háznagy — aki valóságos ezermester s a cipőfoltozástól kezdve az órásságig mindenhez ért — az majd helyére teszi a függönyt.

— Jól van, küldjék el reggel hozzám.

A szolgál el is ment, helyére is tette a függönyt pompásan s ezt jelentette a kegyelmes urnak.

— Jól van fiam — szólt Szilágyi s elővett egy új ezüst forintot. — Ezt meg tedd el.

A derék ezermester abban a tudatban volt, hogy ő csak hivatalos kötelességet teljesített, midőn a képviselőház elnökének függönyt helyreállította. Hivatalos dologért azonban borbávalót elfogadni tudvalevőleg nem szabad s azért mentegedőzött:

— Köszönöm, kegyelmes uram, nem fogadhatom el.

— Fogadd el! — szólt akkor már haragosan Szilágyi.

— Köszönöm...

— Fogadd el! — kiáltott Szilágyi akkor már olyan hangon, hogy az ablaktáblák megre-megtek, a szerencsétlen szolgál pedig egy ugrással kint volt az ajtón s rohanásában meg sem állt egész az ország házig.

— Megállj, nyomorult, — mormogta Szilágyi, — mégis csak tied lesz a forint s feladta az ezermester címére postán.

Szilágyi Dezsőnek kellemetlen kalandja volt egy ízben — Kassán. 1892-ben az általános választások idején történt, hogy a kormány hivatalos jelöljé, gróf Hadik-Barkócy Sándort kísérte le télvíz idején Kassára, hogy

mak, a ki arról a következő elismervényt állította ki:

„Elismervény.

Hogy néhai Szilágyi Dezső v. b. t. t., orsz. képviselő holttemét a mai napon a székesfővárosi Szent-Rókus-kórház halottas házában átvettem — igazolom.

Budapest, 1901. augusztus 1.

Farkas János,
a magyar képviselőház
terembiztosá.

Az átadás után hat ember beemelte a koporsót a zárt temetési kocsiba. Farkas János magához vette az elzárt ajtó kulcsát és a menetet megindult a kuria felé. A gyászkocsit Farkas János követte kocsiban. A merre a menetet elhaladt, a járókelők megálltak egy percre és megilletődve mondogatták egymásnak:

— Viszik Szilágyi Dezsőt!

Szilágyi a ravatalon.

Az igazságügyi palota hatalmas oszlopcsarnokában fekszik ma délelőtt óta ravatalon Szilágyi Dezső, az ország egykori igazságügy-minisztere és legnagyobb jogtudósa.

A klasszikus szépségű oszlopcsarnokot művészi ízléssel alakították át ravatalos teremmé. Az oldalfalakat fekete szőnyeggel vonták be, a lépcsők márvány széleit és a pompás oszlopokat azonban szabadon hagyták. A csarnok közepén trónoló Juszticia-szobor alatt helyezték el a lépcsőzetes ravatalt, a mely előtt Magyarország címerét fekete fátyollal borították le. Köröskörül pálmákból és délszaki növényekből egész ligetet rögtönöztek. A ravatal körül gyertyák helyett áldozati lángokat gyújtottak föl, melyek közt szomorúan világolnak az oszlopcsarnoknak fekete fátyollal bevont villamos csillárai.

A gyönyörű ravatalon délelőtt fél tizenegykor helyezték el a Szilágyi holttestét magában rejtő koporsót. Ez a koporsó ércből van, színe sötétzöld és gazdagon van arannyal díszítve. Egészen pedig párja annak a koporsónak a melyben annak idején Deák Ferencet örök nyugalomra helyezték. A temetést rendező Entreprise-intézet egyáltalán kiváló gondot fordít arra, hogy a végtisztességadás méltó legyen a nagy halott emlékéhez.

programmbeszédje alkalmával a választók kegyébe ajánlja az eladdig ösmeretlen és alig huszonöt éves gróft. A nemzeti párt Beóthy Akost jelölte (a kit nagy többséggel meg is választott), a függetlenségi pártnak is erősen állott a jelöltje, Deil Jenő, aki az utolsó percben lépett vissza, és előrelátható volt, hogy a gróf kísérletezése eredménytelen lesz. Az akkori igazságügy-miniszternek és előkelő kíséretének ünnepies volt a fogadtatása, de a csöcselék felbuzdulva az abcugokon: *hógolyókkal dobta meg az illusztris államférfiu kocsiját.* A városba bejövet, a Kossut-utcán kocsitorlás következtében lassan haladt a miniszter fogata és ekkor történt, hogy több hógolyó érte Szilágyi Dezsőt.

A tapintatlan fogadtatás felháborította Kassa értelmesebb polgárságát, de különösen magát a minisztert, a ki maga elé idéztette a város ősz rendőrfőkapitányát és ráförmedt:

— Micsoda rendőrei vannak, hogy ilyesmi megeshetik?

Kassai kirándulása nem járt egyébként sem sikerrel, pártfogoltja megbukott. Akkoriban történt, hogy az ítélőtáblát decentralizálták és a nagy miniszter állítólag nyilatkozott volna egy bizalmas barátaiából álló társaságban, hogy ha még nem volna Kassának királyi táblája, bizony nem kapná meg most, a hógolyózás után. Ezt persze alig gondolta komolyan. — Ellenszenve oly nagy volt ez időtől a kassaiak iránt, hogy évenkénti Tátrába való utazásaikor Kassát elkerülő mindig a hosszabb Ruttkán át vezető utat választotta volt.

A koporsó lábánál biborvankosokon fekszenek az elhunyt érdemrendjei, köztük az első osztályu vaskoronarend és a porosz vörös sasrend. A ravatal körül, valamint a bejáratnál az Entreprise diszruhás emberei állanak diszörséget. — A részvétlátogatókat Hegedüs igazságügy-miniszteri titkár és Nádasy fogalmazó fogadják.

A ravatalnál ma délben megjelent Plósz Sándor igazságügyi miniszter, Bernáth államtitkár és az igazságügy-miniszterium öt tagu küldöttsége. A miniszter a saját, Bernáth államtitkár pedig a miniszterium koszoruját tette le a ravatalra, a melyen még csak ezután helyezik el a koszorukat.

A ravatalos termet déli tizenkét óra után megnyitották a résztvevő közönség számára, mely nagy tömegekben zarándokolt az elhunyt államférfiu koporsójához. A ravatalt holnap, pénteken délelőtt 8 órától 12-ig lehet megtekinteni.

Az utolsó Karlsbadi napok.

Karlsbad-ból jelentik: Szilágyi Dezső július 4-én érkezett ide s Schaeffler polgármester világlában Westendben lakott. Orvosa dr. Komáromi volt. Szilágyi gyakran várakozni volt kénytelen orvosa rendelő óráján, s mikor az orvos tisztelettel előbb akarta őt bebocsátani, rendszeren elutasítón mondta:

— Köszönöm, várhatok!

Betegsége, melyről eddig senki sem tudott, *sulyos vesebaja volt.* Mégis a 21 napig tartó kura alatt 14 gőzfürdőt vett, még pedig tulságosan forró és tulságosan hosszú tartamu fürdőt. Tulságosan nagy sétákat is tett. Nagyobb részt egyedül járt, néha Hadik Barkócy, Münich és Werner képviselők társaságában. Itt tartózkodása alatt *öt kilót fogyott* és fogyása nagy testalkata mellett is feltűnő volt.

Rendszerint már hajnali öt órakor, jóval a többi fürdővendég előtt ment a kuthoz. Három pohárral ivott a gyógyforráshól s aztán a távoli Aberg kiránduló helyre sétált reggelizni.

Elutazása előtt nyitott kocsin Kaiserbadba hajtattott, ahol több magyar hölgymegéljenzte. Szilágyi szemlátomást nem szívesen fogadta a kedves óvációt, de azért udvariasan megköszönte. Itt időzése alatt Weishauptnál étkezett, többnyire külföldi szép asszonyok társaságában. Ismerőseit mindig szívesen üdvözölte s meg is szólította őket, így több ízben dr. Löw Samuelt és Linzer Imrét, kinél a lipótvárosi választásról tudakozódott.

A haláleset híre lesújtó hatást tett nemcsak az itt időző magyarokra, hanem a külföldiekre is. A *Karlsbader Tagblatt* délután 7 órakor kiragasztatta a táviratot, mely a gyászbeszéről hírt adott.

Az itt időző magyarok gyűjtést indítottak, hogy *emléktáblával* jelöljék meg a házat, amelyben Szilágyi életének utolsó heteit töltötte.

A képviselőház részvéte.

Szilágyi Dezső elhunyt alkalmából a képviselőház holnap pénteken délelőtt ülést tart, a melyen Percel Dezső, a ház elnöke elparentálja a nagy államférfiut.

Tudósítónknak alkalma volt e tárgyban Percel Dezső képviselőházi elnökkel beszélni, a ki a következőket mondotta el:

— Formális ülésre jogom van bármikor is egybehívni a képviselőházat és Szilágyi Dezső halála elég fontos ok arra, hogy ezt a gyűlést egybehívjam. Sajnos, határozatot hozni nem lehet, mert a szabályok szerint ezt csak érdemleges ülésben lehet hozni, azt is csak a másnapi ülésen, a mire a temetés előtt már idő nem volna. A holnapi ülésen elparentálom Szilágyit, azután jelentést teszek eddig tett intézkedéseimről, melyeket a képviselőház részvéteinek kifejezéseül tettem és arra fogom kérni a házat, hogy jóváhagyását az első érdemleges ülésen adja meg.

Az ülés valószínűleg déli 12 órakor lesz.

Késő éjjel azt táviratozza tudósítónk hogy a felmerült tervtől eltérőleg holnap nem fogják egybehívni a képviselőházat.

Minisztertanács — telefonon.

Minden eddig tartott miniszteri tanácskozásnál érdekesebben folyt le az a konferencia, a melyet tegnap tartottak a Szilágyi Dezső eltemetéséhez szükséges intézkedések megbeszélése céljából. Délután két órakor volt az érdekes lefolyású értekezlet, a melyen résztvettek: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter, Plósz Sándor igazságügy-miniszter, Gromon Dezső és Zsilinszky Mihály államtitkárok és Csávossy Béla, a képviselőház háznapya is. A tanácskozás különös érdekessége abban állt, hogy Széll Kálmán miniszterelnök Rátótról, dolgozószobájának telefonján hallgatta a résztvevők javaslatait.

Budapesten a miniszteri szoba telefonja körül foglaltak helyet a többiek, akik a telefonba belebeszéltek, mondtak legyen bár olyat, a mi válasz volt Széll Kálmán szavaira, vagy olyat, a mit a körülöttük ülőkhöz akartak ugyan intézni, de, hogy Széll is hallja, a telefonba mondták be. Körülbelül husz percig tartott a konferencia a telefon előtt.

A részvét.

Az igazságügy-miniszterium a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

A magyar királyi igazságügy-miniszterium mély szomorúsággal adja hírül, hogy

Szilágyi Dezső

volt magyar királyi igazságügy-miniszter szelűtés következtében hirtelen elhunyt.

A királyi igazságügy-minisztérium, melynek a megboldogult közel hat esztendőn keresztűt lángelkű vezetője volt, mindenkor őszintén érzett kegyelettel fogja őrizni halhatatlan emlékét.

Kelt Budapesten, 1901. évi július hónap 31-én.

A *Magyar Tudományos Akadémia*, melynek Szilágyi Dezső tiszteletbeli tagja volt, szintén méltó részt vesz a megboldogult temetésén. Jónás Károly az Akadémia gondnoka, alighogy értesült a halálesetről, azonnal táviratilag tudatta a veszteségét Eötvös Loránd báróval, az Akadémia elnökével, Tirolba, Szily Kálmán főtitkárral Radegundba és Gyulay Pál osztálytitkárral, aki július hónapban a főtitkári teendőket végezte, Leányfalvára. Gyulay mindjárt be is jött a fővárosba, s felhívást küldött szét az akadémia tagjaihoz, fölkérve őket, hogy holnap délután háromnegyed 8 órakor gyülekezzenek az Akadémia csarnokában, honnét testületileg vonulnak az igazságügyi palotába, Szilágyi Dezső temetéséhez. Az Akadémia díszes koszorút helyez a ravatalra a következő felirással: *Szilágyi Dezső, az Akadémia tiszteletbeli tagjának* — *A Magyar Tud. Akadémia.*

A temetés.

A gyászszertartás holnap, pénteken délután 3 órakor lesz. Az imát Szász Károly református püspök, a gyászbeszédet Baksay Sándor esperes, a híres szónok és író mondja. Szertartás előtt az opera tagjaiból alakult énekhar zsolttárt énekel, végül pedig a Bodnár-féle bucsudalt adja elő.

A végtisztességadásán megjelennek a dunamelléki nagyobb egyházak összes ref. lelkeszei.

Mint a *Magyar Távirati Iroda* értesül, ő felsége megbizta Apponyi Lajos gróf udvarnagyt, hogy legmagasabb személyét Szilágyi Dezső temetésén képviselje.

POLITIKAI HIREK.

Választási mozgalom. *Uj-Aradon* tegnap délután a szabadelvű-párt népes értekezletet tartott, a melyen egyhangulag ismét a kerület jelenlegi képviselőjét, *Kabdebő Ferencet* jelölték. A képviselőt barachazi birtokán küldöttség fogja felkeresni és a madátumot neki újból felajánlani.

Néprontó izgatások

a vérvád meséjével.

(Félholtra kinzott kereskedő. A rémmese terjesztői)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Már itt-ott szomorú gyümölcse érik azon fanatikns buta izgatásnak melylyel a hihetetlenül képtelen rémmesék sötétben lappangó terjesztői mételezik meg az ember és ember közt fennálló türelmet és békés viszonyt.

Ime, ma már a csongrádmegyei ötömösi pusztáról, mely Szeged határa mellett fekszik, azt jelentik, hogy ott egy szabadkai fiatal kereskedőt a félizgatott tömeg félholtra lincelt.

Hogy nemcsak a habonás együgyűség, és butaság forrásából fakad a szégyenletes izgatás, hanem a politikai fanatikusok leiketlensége is táplálja, arról ismételtlen irnak nekünk tudósítóink. Egyik megbízható tudósítónk — mint tény, közli velünk, hogy a rituális vérvád meséjének számai többek között elvezetnek egyik Szegedhez közeli nagyközség papi lakába is, ahonnan a türelmesség és felebaráti szeretet Istenének egy méltatlan szolgálója szítja a habona lángját és táplálja a gyűlölség mételeyét hiveinek lelkében.

Az alávaló néprontás következményeiből való esetekkel a szegedi rendőrség is foglalkozott ma.

Az egyik bent a városban történt. Egy együgyű, rosznyelvű asszony valami *Gombos Istvánné Bárkányi Ilona* a kisköruton *Rubin József* kereskedése előtt a vásárosokat azzal a rémmesével szórakoztatta, hogy egy szegény sánta zsidó megakart fojtani egy gyereket, de elűzték. Ő látta.

A tanuk szerint, akik hallották a néni boldog meséjét, így adta elő a dolgot:

— A sánta zsidó a gyerek karját már kicsavarta és mikor a nyakát akarta csavarni, összegyűtt vagy száz magyar a sívalkodásra, akkor a zsidó eltűnt, nem lehetett megtalálni.

Kz ajtóban álló boltos is hallotta az izgatott beszédet, odaszólt az asszonynak:

— Nem igaz abból egy szó se, hallja-e?

— Igaz biz' az, mert én láttam, — felelt vissza a néni.

Ekkor Rubin megfogta az izgatott asszonyt, becsukta a boltjába, hogy el ne szökjön aztán, rendőrségért küldött.

Ennek a helytelen eljárásnak aztán az a következménye lett, hogy a jelen volt tömeg felbőszült és ki akarta szabadítani az asszonyt. Betörték volna a boltot, de a rendőrség éppen megérkezett és az izgatott menyecskét átvéve, a kapitányságra kísérte, ahol *Temesváry Géza* dr. rendőrkapitány hallgatta ki a tanukkal együtt, akik rábizonyítottak.

— Hát látta maga azt a gyerekfojtogatást? — kérdezte a kapitány.

— Nem láttam én kéröm, de a lánytestvérem mondta. Az hírosztölte.

Előhívták aztán *Bárkányi Jusztit* is. Persze, hogy az se látott semmit, csak hallott. Kitél? Valaki mondta. De a törvénnyel nem lehet ám így alkudni. Gazdáját kell adni a bűnnek, melyért két évig terjedhető fogház dukál.

Egy másik hasonló esetet pedig a detektívek fődztek föl. A butaság és fanatikus ha-

bona egy gonosztevőjére jöttek rá, aki állandóan terjesztette a vérvád-mesét.

A kapitányi hivatal kérelmelhetetlen szigorral folytatja a szégyenletes ügyekben a vizsgálatot.

Ugyancsak ma délelőtt érkezett a szegedi rendőrséghez távirati jelentés, az ötömösi gyálatról. Itt a fanatizált nép *Gruber Károly* szabadkai kereskedőt félholtra verte. Erről a szabadkai rendőrség a következő táviratot küldte:

Gruber Adolf jelenti, hogy *Károly öcsését Ötömösön antiszemizusból megtámadták, leverték, életbenléte kétséges. Éjjel kiutazik, ot-tani pusztai kapitányságtól intézkedést kér.*

Hát idejutott volna a józan tanyai nép is, hogy rendőri oltalom mellett érezheti magát csak biztonságban a felebarát vallása miatt? Kivánatos, hogy a hatóság a legszigorubb megtorlást alkalmazza mindenütt, ahol gazdáját sikerül fogni a bűnös merényletnek, amelylyel a nép nyugalmát fölzaklatják.

A Szelle-Kermos ügy.

(Az elmaradt házkutatás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Megirtuk egyik számunkban, hogy a vádtanács szombaton délután olyan döntést hozott, mely nem vonatkozik a vizsgálat kérdésére, hanem egy attól teljesen független, különálló ügyre.

Ezt a kérdést a vizsgálóbíró vetette fel és erre vonatkozólag olyan végzést hozott, melyet *Szelle Józsefné* megfellebbezett. A vizsgálat sikere érdekében akkor el kellett hallgatnunk a dolgot, de most, miután a vádtanács, úgy látszik, az eszme ellen volt, irhatunk róla.

Arról volt ugyanis szó, hogy a vizsgálóbíró elrendelte a házkutatást Szelléné ellen. — *Ribicey* vizsgálóbíró még Szellénének első kihallgatása alkalmával meghozta erre vonatkozó végzését és felolvasta azt Szelléné-Fischer Margit előtt. Szelléné megfellebbezte ezt a végzést és pedig annak mind a vizsgálatra, mind a házkutatásra vonatkozó részét.

A határozatnak a házkutatásra vonatkozó része volt a sürgősebb, mert az ilyen dolgokat mindjárt el szokták intézni, hogy a terhelteknek idejük ne legyen az esetleges bűnjelek eltüntetésére.

Ezt a végzést azért hozta *Ribicey* vizsgálóbíró, mert valószínűnek tartotta, hogy a *Kormos* és *Szelle* közötti viszony teljes tisztázásához szükséges egyéb levelek vagy okmányok bizonyosan vannak még Szellénél, s ez anná is inkább valószínű, mert *Szelle* az ilyen kényes természetű leveleket nem semmisítette meg, hanem nagy gondnal őrizte azokat. *Szelle* ezeket a leveleket talán valamikor fel akarta használni s ezért tartotta őket zár alatt.

Szelléné tehát megfellebbezte a végzésnek azon részét, mely a házkutatást rendeli el. — Ennek folytán a vádtanács sürgősen összeült. A vádtanács határozatáról pozitív értesülésünk nincs, de annyi mindenesetre biztos, hogy ha a vádtanács a házkutatást szintén elrendelte volna, annak az ügyviteli szabályok értelmében rég meg kellett volna történnie, holott ez nem történt meg s azóta már majdnem egy hét is elmúlt.

Valószínű tehát, hogy a vádtanács nem adott helyt a házkutatásnak s így az aradiak egy érdekes esettől fosztattak meg. Mert hogy a házkutatásnál érdekes dolgokat találtak volna, az több, mint bizonyos.

A Szelle-csödnek azonban nemsokára valószínűleg lesz még egy érdekes mozzanata. Említettük, hogy Arad városa adó és árverési

illetékek miatt árverést tűzött ki a Szelle ingóságaira. Minthogy azonban a Szelle lakására nem merne bemenni sem a végrehajtó, sem az árverező közönség, a hatóság a butorokat a város házára fogja szállíttatni és ott augusztus hó 8-án elárvereztetni. Ha azonban Szelléné kifizetné időközben a város 5000 koronás követelését, akkor a Szelle-csöd tömeggondnoka a választmány utasítására azt fogja kérni az aradi kir. járásbiróságtól, hogy a butorokat szállíttassa el valami bérelt helyiségbe, mert a Szelle rossz híre miatt Szelle lakására árverező nem teszi be a lábát.

A városban szerte beszélnek, hogy Szelle butorait nem lesz könnyű dolog elszállítani, mert Szelle tüzzel-vassal fog védekezni drága és értékes butorainak elvitele ellen. Azt is hiszik sokan, hogy Szelle védekezésekor a legszélsőbb eszközökhöz nyúl s fegyveres ellentállást fog kifejteni a butorokat elszállító közegek ellen.

MULATSÁGOK.

(=) A csermői önk. tűzoltó-egylet felszerelésének beszerzésére, a kaszinó-kerthelyiségében augusztus hó 18-án nagy népünnepély és tekeversennyel egybekötött táncmulatságot rendez. A rendezés. Belépti-díj személyenkint 1 korona 60 fillér. Kezdeté délután 4 órakor.

A makói kiállítás megnyitása.

(Hegedűs miniszter Makón.)

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Ős-Csanádvármegye székhelye most lép ki először a nyilvánosság elé, az ipari tevékenység eredményeivel és érdekes és tanulmányos a fellépése. Ez a vármegye a leghiresebb gabonatermő terület, még nem nagyon régen szunnyadó állapotban volt; a községeinek nagyobb része csak a tizenkilencedik század első felében alakult. Jóformán az utolsó tíz esztendő képezi azt a korszakot, melyben a műves iparok technikai fejlődése is konstatalható.

Ebben az utóbbi időszakban megy keresztül az átalakuláson az Alföld e részének mezőgazdasága is. A patriarchalis gazdálkodás helyére lép az okszerű, az intensivebb gazdálkodás, felölelve a termelés különböző ágait és beleillesztve a földmivelés keretébe a gazdasági iparokat. És ugyanolyan arányban látjuk a fejlődést, az emelkedést az itt annyira fontos állattenyésztés terén is.

Jogosult volt tehát és melegen üdvözölhető a kezdeményezés, mely Makó és Csanádmegye iparosságát és gazdait egyesítette egy kiállítás rendezése körül. S hogy a vállalkozás nem volt eredménytelen, azt mutatja a kiállítás sikere, amely vetekedik az Aradon és Temesvárt rendezett kiállítások sikerével.

A megnyitás ünnepségéről kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

(A miniszter megérkezése.)

Csanádmegye székhelye két nap óta ünnepi díszben van. Csupa nemzeti színű lobogó az egész város, melynek magyar lakossága ritkán veszi ki részét az ilyen fajta ünnepségekből. A köz- és magánépületek egytől-egyig fel vannak lobogóva, a főuton végig öt diadalkapu fogadja az érkező vendégeket.

A város tele van idegenekkel s a forgalom óriási. Tegnap este óta, a mikor a vendégek megérkeztek, valóságos lázban van Makó. Már tegnap érkeztek a kiállítás vendégei: *Desewffy Sándor* püspök, *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter és ennek kíséretében *Szterényi József* miniszteri osztálytanácsos, *Holló Sándor* és *Vértesy Kálmán* miniszteri titkárok s a miniszte-

rium több tisztviselője, *Barabás Béla dr., Kristóffy József, Justh Gyula, Babó Lajos, Lázár György dr., Blaskovics Ferenc dr.* országgyűlési képviselők, *Vigh Albert* iparoktatási felügyelő, *Stengl Andor* iparfelügyelő, *Kristyóry János* iparkamarai elnök. *Zichy Jenő* gróf országos ipar-egyesületi elnök, *Gelléri Mór* országos iparegyesületi titkár. Szegedi iparkamara: *Kulinyi Zsigmond*. Kolozsvári iparkamara: *Gámán József dr.*

A kiállítás nagybizottsága *Hervay István* elnök vezetése alatt tegnap este tisztelgett *Desseffy Sándor* csanádi püspöknél, a ki a küldöttséget a legszívélyesebben fogadta. Este fél 8 órakor érkezett meg Makóra *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszter, a kit *Cseresznyés János* helyettes polgármester üdvözölt a pályaudvaron. A miniszter válasza után megindult a menet beláthatatlan hosszú sora, a *Lonovics* sugárúton, a püspöki rezidencia felé. Az első kocsin hajtatott a fogadtatási ünnepélyt rendező bizottságnak két elnöke. Utána a város diszfogatán *Hegedüs Sándor* miniszter *Cseresznyés János* polgármester társaságában. Ezután következett a fogatoknak beláthatatlan hosszú sora. A száz tagu lovas bandérium a közönség ezreitől követve két oldalt haladt a menetben, mely sokaságánál fogva csak 8 óra után pazar, illetve nappali fény mellett ért a püspöki rezidencia elé, hol az érkező minisztert 200 fehér ruhás leánynak falanxa fogadta éljenzéssel és virágokat szórt a leszálló miniszter utjára, a kit a püspök rezidenciájában üdvözölt.

Este 9 órakor a miniszter tiszteletére *Kovács István* vezetése mellett a „Makói dalárda” tartott sikerült hangversenyt a nyári színházban.

(A küldöttségek fogadása.)

A mai nap programja a küldöttségek fogadásával kezdődött. Reggel fél 9 órakor a püspöki rezidencia udvarán már gyülekeztek a küldöttség tagjai fekete ruhákban, melyek kék-pépet tarkították a papság lila-kék talárjai. A miniszter 9 óráig *Desseffy* püspök társaságában a püspöki lak gyönyörű kertjében sétált s azután a hatalmas épület balszárnyának fogadótermébe vonult vissza, a hol elsőnek a katolikus papság tisztelgését fogadta.

A klérus küldöttségét *Desseffy* püspök vezette a miniszter elé. Beszédében üdvözölte a minisztert Makó város falai között, kérte jóindulatát a katolikus papság irányában, amely hazafias működésével előmozdítja a kormány intézkedéseinek sikeres végrehajtását.

A miniszter az üdvözlő beszédre ezeket válaszolta:

— Kegyelmes Uram! Mélyen meg vagyok hatva, attól a szívélyes fogadtatástól, melyben e városban részem van. Híven adta vissza *Excellenciád* azt a felfogást, amely a mi együttműködésünket biztosítja. Meg vagyok győződve, hogy míg olyan hazafias papsága lesz ez országnak s olyan fenkölt szívű főpásztora, mint aki most előtttem áll, addig a magyarság ügye biztosítva van. Én, aki anyagi dolgokkal foglalkozom, minden utamra Isten áldásával indulok, mert meg vagyok győződve, hogy nincs az a hatalom, amely megbirkozna az ellen.

Az evangélikus egyház küldöttségét *Draskóczy Ede* vezette a miniszter elé. A miniszter szívélyes szavakban mondott köszönetet az evangélikusok figyelméért.

Csanádmegye törvényhatóságát *Meskó Sándor dr.* alispán vezette, majd sorban a többi küldöttségek:

Állami tisztviselők: *Gróf Vilmos kir. tanfelügyelő* vezetése mellett.

Makóváros: *Cseresznyés János h. polgármester* vezetése mellett.

A békés-bánáti ref. egyház megye lelkészei *Szabó János* esperes vezetése mellett.

A makói ev. ref. egyház dr. *Csécsey Miklós* lelkészelnök vezetésével.

Gör. kath. egyház *Boros János* esperes vezetésével.

A Csanádmegyei Gazdasági Egyesület küldöttsége *Babó* orsz. képviselő vezetése alatt. E küldöttségbe részt vettek *Kristóffy József* és *Justh Gyula* orsz. képviselők, *Purgly László, Biró Bertl, Purgly Lajos, Purgly Emil, stb.*

Hódmezővásárhely város küldöttsége *Kmettykó József* vezetése alatt.

Szeged város küldöttsége *Bokor János* tanácsos vezetése alatt.

Izraelita hitközség *Kecskeméti Ármin* vezetése mellett.

(Aradiak a miniszter előtt.)

Az iparkamarák és ipartestületek együttes küldöttségét *Kristyóry János*, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke vezette a miniszter elé. Belépésükkor a *Hegedüs* kezét szoritott *Kristyóry*-val, akit mint régi ismerősét üdvözölt. Aradról részt vettek a küldöttségben. *Marschall Lajos dr., Edvi-Ilés László, Berán Antal, Kohn József, Weil Alajos, Müllig Mátyás*, valamint a kamarának és az ipartestületnek több tagja.

Kristyóry János a következő beszédet intézte a miniszterhez:

Nagyméltóságú miniszter ur.
Kegyelmes Uram!

Az aradi és temesvári kereskedelmi és iparkamara, ezek összes ipartestületei, azonkívül a szegedi és hódmező-vásárhelyi ipartestületek nevében jöttünk Nagyméltóságod elé, mint akinek készsége lehetővé tette azt, hogy e városban a munkának oltár emeltessek. Mi a magunk részéről is örülünk, hogy ennek fényét jelenlétével emelte.

Kérjük, hogy a kamarákat és ipartestületeket részesítse továbbra is eddigi atyai jóindulatában s mi igérjük, hogy e tevékenységében ezután is a legnagyobb készséggel segítségére leszünk.

A miniszter ezeket válaszolta *Kristyóry János* üdvözlő beszédére:

— Az igen tisztelt szónokuk által tolmácsolt köszönetet mély tisztelettel fogadom Önök előtt sokkal otthoniasabbnak érzem magam, mert ez az én köröm. Legyenek meggyőződve, hogy törekvésük teljesen egyezik a magaméval, hiszen önök is tudják, hogy a cél közös: a magyar kereskedelem és ipar versenyképességének és az idegennel szemben való megélhetésének biztosítása a szellemi színvonal emelése által. Ez az én tervem, erre törekszem én. Munkálkodásom talán nem mindig feltűnő, lassan érhetik meg talán annak gyümölcse és későn lesz észrevehető, mert a jövőnek is szól, de épen azért annál nagyobb szükség van a munkára, kitartásra és a lankadatlan buzgalomra. Es ne ismerjünk a munkákban semmi akadályt, összetett erővel dolgozunk, hogy piacot teremtsünk a magyar munka számára. Ama bizalomra, amelyet a kamarák és ipartestületek belém helyeznek, méltó akarok lenni. Az Isten éltesse önöket.

A miniszternek ezután bemutatták a küldöttség tagjait, kikkel sorban kezét fogott.

Torontál-megye küldöttségét, amely *Gerlicey báró* és *Rónay Ernő* tagokból állott, *Tallian Béla* országgyűlési képviselő, a képviselőház alelnöke vezette a miniszter elé, aki azután még a posta-tisztek küldöttségét fogadta, melyet *Rotter Emil* tanácsos vezetett.

(A kiállításon.)

A küldöttségek tisztelgésének befejezése után megnyitották a kiállítást. A menetben, mely a püspöki lakból indult ki az *Újvárosban* lévő kiállításra, a város fogatán *Cseresznyés János h. polgármester*, főkapitány haladt elől. A második kocsiiban a püspök pompás fogatá-

ban ült *Hegedüs* miniszter, jobbján *Desseffy* püspökkel s utánuk végtelen hosszú kocsisor.

Az érkező vendégeket a kiállítás területén a szegedi honvédszenekar *Kerner Jenő* karmester vezetése alatt indulóval fogadta. Ennek elhangzása után *Hervay István* főjegyző, a kiállítás végrehajtó-bizottságának elnöke a miniszter elé lépett s hosszabb beszédben vázolván a gazdasági és ipari élet e megnyilvánulásának jelentőségét, felkérte őt a kiállítás megnyitására.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter terjedelmes beszédben fejezte ki örömét afelett, hogy Csanádvármegyének gazdasága és ipara igyekszik a maga erejéből alkotni nagyokat és nemeseket, megköszöni a kezdeményezőknek, tervezőknek és rendezőknek fáradságukat s végül a kiállítást megnyitottnak jelentette ki.

A zenekar himnuszának hangjai mellett vonult be a miniszter az iparcarnokba, hogy az idő rövidsége folytán legalább azt megtekinthesse. Ugy az iparcarnokban, mint a többi pavillonokban is általánosteltűnést keltenek az:

Aradi kiállítók tárgyai.

A butoriparnál *Varga József* és *Kertész József* szobaberendezését dicsérte meg a miniszter.

A vas- és fémipari kiállításnál hosszabb időt töltött *Hegedüs* miniszter *Balaton János* asztali takaréktűzhelyének *Fleischer* testvérek vasbutorainak, *Kohn József* és *Weil Alajos* bádogos munkáinak megtekintésénél.

A ruházati ipar-kiállításon *Volf János* ara i cipész és *Bittenbinder Konrád*nak saját találmányu kalapjait szemlélte és dicsérte meg a miniszter. *Desseffy Sándor* püspök meg is vásárolt *Bittenbindertől* egy patent-kalapot. *Ceiler István* címfestő címfeliratai általános feltűnést keltenek.

Az élelmezési cikkek csoportjában vannak kiállítva *Tagányi Istvánnak* és *Domány Józsefnek* borai és *Weisz Mór* és *Fiai* szesz-termékei. *Weisz Sándorral* itt hosszasan beszélgetett a miniszter arról, hogy a nyers-anyagot honnan szerzi be, egyuttal megígérte neki, hogy a Rosznából b hozandó szilva-szállítmányokra a tarifa-kezdményt megadja.

Balogh Dávid kályhái és különösen az aradi fa- és fémipar iskola tárgyai felette megnyerte tetszését a miniszternek.

Az építő anyagok között különösen feltűnt az *Acsev gurahonci cementgyárának* gyűjteménye. Ezen gyár néhány évvel ezelőt csak a város és a közvetlen vidék szükségleteit fedezte s év óta azonban az üzemet fokozatosan megnagyobbította. Az új és modern berendezésnél fogva a gyártmány is oly kitűnően javult, hogy ma a leghiresebb külföldi gyárak termékeivel egyenrangú.

A vállalat a folyó évben is már több viztársulat, államépítészeti hivatal, és több nagyobb építkezésnek szállított és a legkitűnőbb eredményt érte el. Innen magyarázható hogy a legutóbbi időben beállott építkezési válságok dacára is a gyár forgalma igen jelentékenyen emelkedett, úgy hogy most a gyár üzem képességének teljes kihasználása mellett gyártott anyag könnyen talál elhelyezésre.

A miniszter különösen érdeklődést tanúsított a gyár által bemutatott cement hornyolt cserép iránt, mely házi iparként készíthető.

Azáltal hogy a gyár az előállításához szükséges gépeket a munkásoknak díjmentesen bocsájtja rendelkezésre, ezen iparág jelentékenyen tért hódít, és jólékonyságot áraszt arra a vidékre, miután sok munkást lát el kenyérrrel.

A nehezebb faipar és járművek csoportjában Aradról *Hidvégi Pál* és *Schamberger László* kocsikat állítottak ki.

A gépek és gazdasági eszközök kiállításában külön pavillont foglalnak el a *Weitzer-féle gép-, waggongyár és vasöntőde* részvénytársaságnak *Diesel-féle* szabadalmazott bórnotora, prések, cső- és rudvágók, szab. *Freitag-csapágyak*, öntött géprészek, hajlitott fabutorok, fényképek, rajzok, stb. *Hendl Odön* sajtói és prései, és *Hönig Frigyes* harangöntő tűzifecskendője, bort fejtő gépei és harangjai.

A nagyszabású kiállításról lehetetlen rész-

letes tudósítást hozni. Általában — s ezt a miniszter is konstataulta — a kiállítás sikere váratlanul meglepő.

A miniszter tiszteletére délből a kiállítási vendéglőben bankett volt, amelynek befejeztével Hegedüs a délutáni vonattal visszautazott a fővárosba.

TANUGY.

(—) A felső kereskedelmi iskolákban az idegen nyelvi (német és francia) szüneti póttanfolyamok már megkezdődtek. A kik résztvenni akarnak, jelentkezzenek az intézet igazgatóságánál d. e. 8—10 óráig.

Betörőhajsza a háztetőn.

(Ékszerrelés a rendőrök előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

Budapestben — mint tudósítónk táviratozza — ma délelőtt egy ugynevezett „hadács“ bejelentette a rendőrségen, hogy este betörést fognak elkövetni *Maurét* Jakab király-utca 11. szám alatti ékszerüzletében. A rendőrség a betörés jelzett színhelyére kiküldötte két legügyesebb detektívjét, *Kádárt* és *Vobaricsot* egy polgári rendőrrel, a környéken pedig több rendőrszemét állított fel.

Este 9 órától kezdve lesbe állottak az üzlet előtt. Ezalatt a betörők az üzletben teljesen nyugodtan dolgoztak. A betörők beszöktek az ékszerület mellett levő üres boltba. Kiszedték a választó fal tégláit és úgy másztak be az ékszerületbe, ahol minden elemelhető arany és ezüstneműt zsákokba raktak.

Amint jól megrakodva az üres üzlet udvarra nyíló ajtaján távozni akartak, a két detektív ott termelt és leakarta tartóztatni őket. Hárman voltak a betörők, akik látva a veszedelmet félreléptek a detektíveket és a hatalmas udvaron át futásnak eredtek. A detektívek a nyomukban. A betörők felrontottak a nyílt padlásra és onnan a háztetőre rontottak.

Itt megkezdődött az örületes emberhajsza a háztetőn. A betörők hol a háztetőn levő padlózaton futott, hol pedig a háztető cserepeibe kapaszkodva kusztak tova. A detektívek folyton a nyomukban. A hajsza nagy lármával járt, úgy, hogy az utcán járókelők csoportba verődve izgatottan nézték a hajszt. A betörők befordultak a Rombach-utcába, ahol az egyik lekuszott a 13. számú ház folyosójára. *Kádár* detektív nyomon követte. A ház lakóit fellármázta, a ház mestert a kapuhoz állította és rendőrökért küldött. Amikor ezek megérkeztek, átkutatta a házat s az egyik üres lakásban meg is találta a betörőt, amint az egyik sarokban, a kályha mögé rejtőzött.

Ezalatt *Volarics* detektív tovább üldözte a másik betörőt, aki látva azt, hogy társa a 13. számú házban leereszkedik a háztetőről, ő is követte a példáját és a Rombach-utca 9. szám alatti házba mászott be. Őt is hamarosan lefűlelték. A veszedelmes embereket erős rendőri fedezettel, óriási feltűnés mellett vitték be a főkapitányságra. Csakhamar megkerült a harmadik betörő is, akit a betörés színhelyén fogott el a polgári rendőr.

A főkapitányságon megállapították, hogy a betörők egytől-egyetlen rovott multu csavargók. Az egyik *Kuasai* Antal budapesti születésű 22 éves géplakatos, a másik *Csirke* József jászberényi születésű 27 éves volt bérkocsis. A harmadikról, akit ott az üzlet előtt nyomban elfogtak, csak annyit tudnak, hogy *Conrad* István a neve. Rengeteg arany és ezüstneműt találtak náluk, amelyek egy része más betörésből származik.

Hieronymi nyilatkozata.

(Kilépés az Agrár-bankból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

A Magyar Agrár- és Járulékbank részvénytársaságnak ma délelőtt Budapesten tartott rendkívüli közgyűlése azon fontosságon kívül, melylyel az intézet kiváló közgazdasági állásánál fogva bír, még nagy politikai jelentőségűvé is vált az elnök kijelentéseivel fogva, melyek különösen minket *aradiakat* érdekelnek első sorban.

A közgyűlésen ugyanis *Hieronymi* Károly elnök azt a kijelentést tette, hogy az igazgatóságól kilép és ezen nyilatkozat esetleg kapcsolatban állhat Hieronyminek azon elhatározásával, hogy a jövő országgyűlésen az *aradi képviselő jelöltséget* mégis elfogadja.

Az érdekes közgyűlés lefolyásáról kapott távirati tudósításunkat az alábbiakban adjuk:

Budapest, augusztus 1.

A Magyar Agrár- és Járulékbank részvénytársaság ma délelőtt tartotta *Hieronymi* Károly v. b. t. tanácsos elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést, a melyen 25 részvényes vett részt 17.600 részvény képviselésében. Elnök a jegyzőkönyv vezetésével *Puky* Endre dr. titkárt bízta meg, hitelesítőül pedig *Havas* Emil és *Sándor* Pál részvényeseket kérte föl.

Majd elnök az igazgatóság nevében jelentést tett arról az immár véglegessé vált tanzakcióról, a melyet az Agrárbank részvényeinek átvételére vonatkozólag egy a bécsi Union Bank; a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, a Magyar Jelzálog Hitelbank, a Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France és a Banque de Paris et des Pays-Bas alkotta consortium létesített és annak a reménynek adott kifejezést, hogy ez a kombináció a bankot képessé fogja tenni arra, hogy az ország gazdasági érdekeinek ezentúl fokozottabb mértékben feleljen meg. A mennyiben az ujonnan alakult helyzet következtében a bank üzletvitelének változtatása látszanék indokoltnak, úgy a következő hónapokban meg fognak történni a szükséges intézkedések. Bejelentette továbbá az elnök azt az elhatározását, hogy a bank igazgatóságából kilép, kilépését azonban a jelzálog-hitelbank elnökigazgatójának kérésére az őszig, de legkésőbb az általános képviselőválasztásokig elhalasztotta.

Králik Lajos dr. igazgatósági tag úgyis mint részvényes meglepetéssel hallja az elnökigazgató lemondási elhatározását, a melynek rugóit kutatni ildomosnak nem tartja. Tekintettel arra a tevékenységre, a melyet az elnök a legsúlyosabb pénzügyi viszonyok között is az intézet érdekében kifejtett, indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki sajnálkozását az elnök visszalépése fölött s egyuttal mondjon köszönetet az intézet fennállása óta kifejtett hasznos működésért. A közgyűlés *Králik* indítványához egyhangulag hozzájárult.

Erre madarasi *Beck* Nándor, a magyar jelzálog-hitelbank elnöke és vezérigazgatója, *Dorizon* Lajos a Société Générale vezérigazgatója és *Thors* J. H. a Banque de Paris et des Pays-Bas vezérigazgatója egyhangulag beválasztattak az igazgatóságba; *Kun* Akos és *Ullmann* Pál dr. pedig a felügyelőbizottságba, minthogy a felügyelő bizottság tagjainak száma *Vadnay* Andor elhunytával a törvényes minimum alá szállott.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Budavár bevétele, színmű. Diszeladás a Kossuth-szoboralap javára.
Vasárnap: Délután: Kurucfurfang, népszínmű. Este: Tótlegény Amerikában, bohózat.
Hétfő: Szünet.
Kedd: San-Toy, operette. Kovács Mihály vendégfelléptével.
Szerda: Szép Helena, operette. Kovács Mihály vendégfelléptével.
Csütörtök: A tánc. Az Urania tudományos színház előadása.
Péntek: Szünet.
Szombat: Modell, operette.

* A nyári színház megnyitása. A hathetes nyári szünet után holnap, szombaton lesz a nyári színház megnyitó előadása, melyet az aradi Kossuth szobor alap javára rendeznek. Az érdekesen összeállított diszeladásban az aradi dalegylet és a waggongyári dalkör is részt vesz. A himnus és a szózat után vetíteni fogják az aradi Kossuth szobort, melyet *Vagner* Károly szobrász mintázott és *Klapok* Alajos pedig vetíthető képpé dolgozott fel. Az előadások kezdete 7 és fél órakor — Jegyek már pénteken délután válthatók a téli színházi pénztárnál. A diszeladás iránt városszerte nagy az érdeklődés.

* *Szendrey* Mihály tervei. Kassán meglehetősen reszenzust keltett az a terv, mely a kassai és a sátoraljaujhelyi színház egyesítését célozza. Az ujhelyi színházi bizottság ugyanis felszólította *Szendreyt*, a kassai színház igazgatóját, aki júniusban hat előadást tartott S.-A.-Ujhelyen, hogy a téli szezonban is tartson ott három előadást, s *Szendrey* erre hajlandónak is mutatkozik. Kassán azonban úgy gondolkoznak, hogy *Szendrey* társulata csakis egy színház ellátására lévén elegendő, abban az esetben, ha ő a téli szezonban társulatát két felé osztva egy időben Kassán, is Sátor-Alja-Ujhelyen is tartana előadásokat, ennek a kassai közönség okvetlen kárát vallaná. Már pedig 10.000 korona állami és 4000 korona városi szubvenciót kap, noha a kassai színház enélkül is fenttartható volna s már csak ezért is megvárhatják tőle, hogy a kassai közönség érdekét ne hanyagolja el s ebbe a vállalkozásba ne menjen bele.

* *Makó* Lajos dicsérete. A debreceni újságok mostanság hasábos cikkeiben foglalkoznak *Makó* Lajossal és szintársulatával. Elmondják hogy a debreceniek biztosra veszik, hogy *Makó* lesz színházuk a legközelebbi három esztendőre és hogy ezt a nagy képzettségű igazgatót várva-várják a civisek városában.

Szilágyi Dezső Aradhoz.

(Válassz egy üdvözlő felíratra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Tudvalevő, hogy *Szilágyi* Dezső a lezajlott egyházpolitikai harcok idején előkelő vezérszerepet vitt, a miért az ország minden részéről üdvözlőkkel halmozta el a szabadelvű polgárság.

Szilágyi szereplése itt Aradon is a legkedvezőbb benyomást tette. Az aradi izr. hitközség 1895. évi augusztus 2-án tartott közgyűlésében azon örvendetes alkalmából kifolyólag, hogy:

„Az egyházpolitikai nagy törvényhozási mű az utolsó törvény létrejötte által betetözést nyert, hazafias örömeinek adott kifejezést azon körülmény felett, hogy hazánkban a szabadság klasszikus földjén, a népnek hagyományos liberalizmusa törvénybe iktattott...“

Ez irány előharcosainak báró *Bánffy* *Wekerle*, gróf *Csáky*, *Hieronymi* és *Szilágyi* *Dezső* -hez üdvözlő felíratot intézett.

Szilágyi Dezső erre az üdvözlő felíratra választ küldött. Most, hogy a nagy halott ravatalon fekszik, közöljük ezt a választ, mely telve van fényes, ragyogó liberalizmussal. Ez a levél

a magyar szabadelvűség egyik dokumentuma. Szilágyi válasza így szól:

A képviselőház elnöke.

Mélyen tisztelt Elnök Ur!

Azon szép és nemes üdvözléért, melylyel megtiszteltek, fogadják mélyen érzett köszönetemet.

Egyek vagyunk abban a meggyőződésben, hogy hazánk és nemzetünk erősödésének és szabadabb, gazdagabb felődésének meg nem ingatható egyik alapját tettük le. — és bizalommal nézek a jövőbe, hogy ez intézmények bódítani fognak azokban a körökben is, melyek azok egyikének vagy másikának létrejöttét aggodalommal sőt ellen-szenvvel kísérték.

Engedjék meg, hogy ehhez új év alkalmából, — az aradi izraelita hitközség képviselőtestületének, — melynek tagjai törekvésünkkel és politikai irányunkkal egybeforrtak, — jó kívánságaimat csatoljam és kérjem őket, hogy szíves jóindulatukban továbbra is tartsanak meg.

Budapesten, 1896. évi január 4 én.

Szilágyi Dezső.

Félmillió korona egy hold földért.

(Hogyan játszik ki a végrehajtási törvényt?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

A végrehajtási törvény hiányossága és fogyatékosága folytán már nem egy esetben történtek olyan dolgok, amelyek közmegegyezést idéztek elő.

Nem ritkák az olyan esetek, amikor nevelésesen potom árakért megvesznek egész birtokokot és épületeket sőt volt már arra is eset, hogy öt krajcárért vásárolt meg valaki egy ötven holdas birtokot.

De a mi tegnap egyik kolozsvári árverés alkalmával történt, az már a legroszszabb bohózat irónak örületes agyvelejében sem fogamzik meg.

Egyik kolozsvári lakos többrendbeli ingatlanjaira árverést kértek a hitelezők. Ezek között az ingatlanok között szerepel Kolozsvár szomszédságában *egy hold föld is*. Az összes ingatlanokra tegnap volt kitűzve az árverés.

Kezdetét is vette a hivatalos eljárás. Megjelent kir. körjegyző, végrehajtó, egy egész sereg ügyvéd és megkezdődött az árve és egy holdnyi kiterjedésű ingatlanon.

Az egy holdnyi hivatalos terület kikiáltási ára 125 koronában lévén megállapítva a törvény értelmében mindenki árverezhetett, a ki a 12 korona 50 fillér bánatpénzt letette.

Neumann Mendel is letette ezt a bánatpénzt és részt vett az árverésen.

Alig kiáltották ki az egy holdnyi terület 125 koronányi becsárát, előállott Neumann Mendel és 500.000 mond: *Otszázezer koronát ígért az egy holdnyi földért.*

A jelen voltak megbotráncozva a turpisságon, rémülten néztek össze, de hiábavaló volt.

Neumann Mendel akkora összeget ígért, hogy a hitelezők összes követeléseit fedezve látszottak, e miatt a törvény értelmében a többi értékes ingatlanokra be kellett szüntetni az árverezést.

Neumann Mendel 12 korona 50 fillért reszkírozott. A vételárt részletekben, 30 és 60 nap alatt köteles a törvény értelmében lefizetni, a mit bizony aligha fog tudni megtehetni, mert ez idő szerint semmije sincsen, hacsak meg nem üti időközben az osztálysorsjáték nagy fönyereményét.

Ha pedig nem fizet, hatvan nap múlva viszárvést kérnek ellene ami a törvényes formák betartása mellett épen hat hónap múlva kerül düllőre.

Es ezen újabb árverésen ezen „trik“ újból megismételhető. Es ez mehet kitudja meddig.

No hát már ez igazán nevetséges, hogy a törvény szentesítsen nyilvánvaló turpisságokat.

Egy félmillió korona egy hold földért. Ki hallott még ilyet? Es ezt a magyar végrehajtási törvénynek lehet köszönni.

HIREK.

Gyilkos rendőrök.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1

Kolozsvárott kétségbeesetté lehetnek a közbiztonsági állapotok. Napról-napra fordulnak elő rendőri botrányok, melyek a rendőrség ellen hangolják a város lakosságát. Ma aztán két részeg rendőr betört az eddigi botrányokat: *meggyilkoltak az utcán egy honvédtörzsrőmestert.*

Gödrig Sándor őrmester ma éjjel békésen ballagott hazafelé a laktanyába. Végzete összehozta két ittas rendőrrel, a kik megtámadták s el kezdtek vele kötödni. Mikor Gödrig visszafelelt, a rendőrök *kirántották szuronyukat s azzal az őrmestert összevagdalták.*

A szerencsétlen embernek annyi ideje sem maradt, hogy kardjával védekezzen. Összebukott támadói előtt s *pár percnyi kínlás után meghalt.*

A nagy lármára elősietett egy Székely nevű hentes, ezt is súlyosan megvagdalták.

A gyilkos rendőröket őrjárat vitte be a kapitányságra s rögtön egyik alkapitány elé állították. Még itt sem hagytak fel a virtussal: *az alkapitányt ott a hivatalos helyiségben megverték.*

Gratulálunk Kolozsvárnak, hol a közbiztonság őrei ennyire vetemedhetnek — egy éjszaka!

A Tatra manója.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

Sokat beszéltek annak idejében a következő kis, de minden körülmények közt jellemző vidám dologról, amely *Szilágyi Dezső* nevével van kapcsolatban

A Tatrában a tarpataki vizesés közelében van egy ház, amelyet a tátrai kirándulók rövidesen csak Reimer-háznak neveznek. Kirándulók szoktak ott megfordulni, ahol reggeliznek, vagy ozsonnázni és folytatják utjokat a Tarpatok-vizesés felé.

Egy jókora társaság fordult meg ott egy szép napon. Betért a Reimer-házba. Voltak vagy tizenketten. Persze első dolguk volt elemőzsia után kérdezősködni.

— Hozzanak valami ennivalót gyorsan.

— Nincs.

— Semmi harapni való nincs?

— Bizony, semmi.

— Tojás, vaj, aludtfej . . .

— Nincs uraim semmi. Itt volt egy ur, az mindent megevett.

— Egy ember megevett mindent? Talán kevés volt.

— Volt jócskán. Elég lett volna az egész társaságnak. De elküldtem új elemőzsiáért. — Szamárháton érkezik meg. Ha az uraságok várni akarnak rá.

Denique, a társaság nolens volens tovább ment.

Néhány napra rá furcsa bírek jártak a Tatrában. Az asszonyok nem mertek korán reggel kimenni Tarpatok felé, mert beszéltek, hogy a Tarpatok vizében, a legerősebb zuhatagban meg-megjelenik a *Tatra manója*.

Néhány férfi elhatározta, hogy meg fogja lesni a Tatra manóját. Jókor fölkeltek, elrejtőztek a vizesés bokrai mögé és várták a manót. Erős, kövér, meztelen férfialak volt, aki, hogy-hogy nem, egyszerre csak ott állt a vizesés alatt, ott, ahol legerősebben zuhog a hat foknyi hideg víz és nyugodtan bocsátja a vizet a hátára. Első pillanatra csakugyan úgy látszott, mintna valami manó fürödnék ottan, mert embernek aligha juthat eszébe hat foknyi hideg vízben, óriási erejű vizesés alatt fürödni.

De amikor jól odanézték, ugyancsak elbámultak.

— Ez Szilágyi Dezső! — mondá az egyik, mire az egész társaság megismerte a Tatra manójában Szilágyi Dezsőt.

Ez pedig elvégezvén fürdőzését, nagy flegmával kiszált a zuhatag alól, lepedőt terített magára, felöltözködött és betért a Reimer-házba, ahol jó étvágygyal megette megint az egész Tatra reggelijét.

Emberevő disznók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Azt lehetne hinni, hogy *emberevő disznó* csak valahol Ázsiában, az emberevő vadak közt található fel, annyira szokatlan és meglepő ez az elnevezés. Inkább hinnők, hogy valami új állatfaj fedezett fel valami Afrikautazó természetűs. Pedig nem úgy van. *Makó* városában történt, hogy ott a disznók a szó legteljesebb értelmében *egy élő embert megettek.*

A borzalmas esetről tudósítók a következőket jelenti:

Makón a Hunyady-utcában lakik *Kecskeméti Pál* a feleségével. Kecskeméti egy öreg, szívujos ember, aki már évek óta synylődik nehéz betegségében. Tegnap délután felesége elment hazulról a piacra. Mielőtt eltávozott, kiengedte a disznókat az udvarra. Az öreg Kecskeméti azután nemsokára szintén kiment az udvarra, s ott valami tárgyban megbotolva, elesett. Szívujaja ekkor erőt vett rajta, úgy hogy az öreg ember nem tudott felkelni.

Az udvaron kószáló sertések körülvevették a tehetetlenül fekvő aggot és talán aznap nem kaptak ennivalót — harapni kezdték az embert. Először *leették arcáról a húst, majd leszaggatták ruháit és kirágták a hasát, gyomrát.* A szörnyű bestiák azonkívül leették karjairól is a húst, úgy, hogy az öreg ember ott irtózatos kínok közt meghalt.

Mikor felesége hazajött, már csak Kecskeméti Pál szörnyen összecsonkított holttestét, jobban mondva csontvázát találta az udvaron, vértócsa és husfoszlányok között.

— **Megszakadt telefon-közlekedés.** A nyári vihar, mely Aradváros utcáit ma az esti órákban egy kissé lehütötte, tőlünk északra és északnyugatra, úgy látszik, hatalmas zivatarban nyilvánult. A zivatar *összerongálta a Budapest és Arad közötti telefonhálózatot*, úgy, hogy este 10 órán tul Budapest és Arad között nem lehetett telefonösszeköttetést kapni, még Temesváron keresztül sem.

— **József kir. herceg a kotrógépen.** Őt napig tartozkodott a múlt héten *József kir. herceg kisjenői* uradalmában, ez idő alatt megtekintette az egyes gazdaságokat. Miután értesült róla, hogy az ármentesítő társulat a Fekete-Kö-

rösön meder mélyítési munkálatokat fogantatott, kíséretével kirándult arra a helyre, hol *Farkas Lajos* kir. mérnök munkásaival dolgozik. A kir. herceg érdeklődéssel nézte a kotrógép működését és egy órát töltött a hajó fedélzetén, majd felvilágosításokat kért a munkavezető mérnöktől, hogy körülbelül mikorára lesznek készen a meder mélyítésekkel? A Fekete Körös meglehetősen rakoncátlan folyó, Kiszénő, Nagyzerind és a körültekvő községek a tavaszi áradások alkalmával gyakran forognak veszedelemben, mert a megduzzadt folyó nem egyszer szakítja el a töltéseket. A meder mélyítésnek éppen az a célja, hogy az eliszaposodott, sok helyen a fővény torkolatok által egyenetlenné tett mederből a víz szabad lefolyását gátló akadályokat eltávolítsa, a mi bizony elég költséges, hosszadalmas, de szükséges munka.

— **Uj ügyészégi megbizott.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Papp Kornél* máriaradnai kir. járásbírói aljegyzőt az aradi kir. ügyészégi kerületébe ügyészégi megbizottul rendelte ki.

— **Bucusz Fromm Frigyesről.** *Fromm* Frigyes aradi fakereskedő, az aradi kerületi betegsegélyező pénztár elnöke tudvalevőleg eltávozik Aradról. A betegsegélyező pénztár tisztikara és a távozó számos tisztelője és barátjai ma küldöttségileg kereste fel *Fromm Frigyes*t, hogy tőle ünnepélyesen bucsut vegyenek.

— **Merénylet Zola ellen.** Párisból érkezik az a szenzációs távirati hír, hogy *Zola Emil élete ellen törtek az anarchisták.* Egy rendőr a reggeli órákban *Zola* házában kapujában *dinamittal és patronokkal telt pléh-dobozt talált*, mellette gyújtó-készülék volt s az egész le volt takarva egy nagy zsebkendővel. Valószínű, hogy *Zola* ellen akartak az anarchisták merényletet elkövetni. Ezt annyival bizonyosabbra veszik, mert a rendőrség is kapott ma délelőtti névtelen feljelentő levelet, mely az esetet tudomására hozza a rendőrségnek. Az anarchisták után kutatnak.

— **A radnai bírósági végrehajtó ügye.** *Smikál* János máriaradnai bírósági végrehajtót egy ellene megindult bünyügyi vizsgálat miatt *Otturabay* Károly aradi kir. törvényszéki elnök állásától felfüggesztette. A bünyvizsgálat hivatalos hatalommal való visszaélés miatt folyt a végrehajtó ellen, akit azzal vádoltak, hogy egy birtokhatár kimérésénél többet vett el a földből, mint a mennyit neki megítéltek. *Nyirő Géza* vizsgálóbíró a feljelentés alapján megindította ellene a vizsgálatot, és ennek következtében felfüggesztetett állásától. *Smikál* most ügyvédje, *Nemes Zsigmond* dr. utján előterjesztéssel élt és a vádtaács mai ülésén megsemmisítette a vizsgálóbíró végzését, a mennyiben nem látta szükségesnek a vizsgálat megindítását. Eme határozat folytán *Otturabay* elnök *Smikál* végrehajtót ismét visszahelyezte állásába.

— **A pozsonyi mandátum.** *Pozsony*ból táviratozzák, hogy az ottani szabadelpvűpárt a *Szilágyi Dezső* halálával üresedésben jött országgyűlési képviselői helyre *Apponyi Albert* grófot fogja jelölni.

— **Az ujkori Messias.** Az aradi igazhívók és nemhívók szemei ma este mind az ég felé irányultak. Várták az ujkori Messiást — az esőt. Az eget estefelé sűrű fekete felhők borították, a villám cikázott s — egy kis zápor tényleg kerekedett is. Mi ez azonban a tenger sima tükrehez képest, mondaná a költő. Csakhogy most a költő sem mondja, annyira el van tikkadva a melegtől. Igazi megváltás volna most egy tisztességes eső, a mely embert és földet felrisszítene. De a kis záporon kívül több szem esett. Lehet azonban, hogy midőn e sorok napvilágot látnak, akkora talán már a várva-várt

nagy eső is megérkezik, mert a felhők legalább biztatnak azzal, az ég is menydörög, lehet azonban az is, hogy nem lesz reményünkben semmi s reggelre esőcsepp helyett ismét csak verejték cseppet törölgethetünk izzadt homlokunkról.

— **Egy porosz miniszter lemondása.** A berlini „Deutsche Tageszeitung“ értesülése szerint a porosz igazságügyminiszter a bonni katonaszabotási pörben tanúsított eljárása miatt annyira magára vonta a császár haragját, hogy le kell mondania állásáról. A miniszter híre szerint már be is nyújtotta a lemondását a császárnak, a ki, mielőtt északi utjáról hazaérkezik azonnal elintézi a lemondási kérvényt. Az új igazságügyminiszter *Bethman-Hohweg* lesz, a ki most Brandenburg tartomány főnöke.

— **Békésmegye virilistái.** A jövő évi virilisták ideiglenes névjegyzékét az adóhivatali kimutatások alapján ma állította össze Békésvármegye igazoló-választmánya. A jegyzék szerint összesen 213 virilistája van a megyének. Első helyen áll gróf *Wenckheim Frigyes* 156.369 kor. 99 fillér, az utolsón pedig id. *Huszka Pál* 811 kor. 01 fillér adóval.

— **Még egy Szilágyi-anekdota.** Lapunk egy olvasója közli velünk az alábbi, sikerült anekdotát: Egyetemi professzor volt *Szilágyi Dezső*, mikor a szigorlaton egy jelölt vizsgázott, aki most jeles ügyvéd *Arad* vármegyében. *Szilágyi*, aki ismeretes volt a vasszigorúságáról, keményen próbára tette a jelöltet, aki minden egyes kérdésére kifogástalan feleleteket adott. Csak csóválta a fejét, tetszett neki nagyon a dolog:

— Kitűnő, pompás — mond-gatta minden felelet után.

Mikor alaposan megfaggatta a derék szigorlót, gondolkozóba esett:

— No barátom — mondta hirtelen — adok én most magának olyan kérdést, a mire tudom istenem nem tud megfelelni.

A jelölt meghajtotta magát mélyen:

— Méltóságos uram, — szolt kissé idegesen — nagyon elszomorító dolog is volna, ha egy magyar egyetemi tanár nem tudna olyat kérdezni ami egy fiatal jogász tudását megméri.

Szilágyi szinte megdöbbenve nézett a fiatal emberre, aztán mysolyogva intett neki:

— Köszönöm, elég volt.

— **A föld körül 63 nap alatt.** *Werne* Gyulának egyik regény hőse 80 nap alatt utazta körül a földet. A parisi „*Matin*“ szerkesztősege sokaita ezt az időt s *Gaston Stiegler* nevű munkatársát megbizta, hogy főzze le *Phileas Foggot* a *Werne* regény hőseit. *Stiegler* földköri utjából ma érkezett haza s az utat 63 nap és 10 óra alatt tette meg.

— **A hazai ipar pártolása.** A szállítható mezzei vasutak engedélyezése tárgyában, az illetékes törvényhatóság első tisztviselője (polgármester, alispán) határoz. Az engedély-okiratba föl kell venni azt is, hogy az építéshez milyen anyagok használhatók. A kereskedelemügyi miniszter most fölhívja a törvényhatóságok vezetősegeit, hogy mezzei vasutakhoz kizárólag a hazai vasanyagok használatát tegyék kötelezővé, ide értve a kocsikat is. Ha pedig az az eset fordulna elő, hogy a hazai anyag sokkal többbe kerülne, mint a külföldi, akkor az idegen készítmény alkalmazására esetről-esetre külön kormányhatósági engedélyt kell kérni.

— **Kis halott.** *Halászi Lovich* Gyula és neje gyásztapon tudatják, hogy 2 éves leánykájuk, *Aduska* meghalt. A kis halottat ma délután temették el *M.-Radnán*.

— **Szélhámos lovag.** Rossz idők járnak a lovagokra, illetve a lovagok rossz időben lesznek szélhámosokká, mert rövidesen rajta csipik őket. Párisból táviratozzák, hogy a német kormány megkeresésére ma egy *Kurtkismandorf* nevű lovagot szolgáltatott ki, aki „*Gróf Vexküll-Gyllenband*“ név alatt számtalan csalást követett el Németországban s azután Párisba szökött.

— **Agyonlőtte az anyja szeretőjét.** Tegnap éjjel *Szilason Süle* Imre odavaló 18 éves legény agyonlőtte *Rohács* András-t. A gyilkosság részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: Özvegy *Süle* Józsefné a saját béresével, *Rohács* András-sal folytatott benső viszonyt. Az özvegy fia észrevette ezt a dolgot s az anyját arra kérte, hogy bocsássa el a bérest. Az anya azonban, hivatkozva arra, hogy most sok a dolog, megtagadta a fia kérését, a mi miatt az anya és fiu között éles szóváltás támadt. Tegnap este a fiatal *Süle* elment a többi legénypajtásai közé beszélgetni. Csak este 11 óra tájban tért vissza. A mint a szobába benyitott, anyjának az ágyát üresen találta. Erre levette a szegről a kétsővű vadászfegyvert s ezzel lesbe állott az udvaron, jó fél órai várakozás után kinyitott az istállóajtó s azon kilépett először *Süléné*, utána pedig *Rohács*, a béres. A fiatal *Süle* most célba vette a kilépőket s az első golyó *Rohács*-ot mellén találta. A második lövés az anyának volt szánva, de az asszonynak sikerült elmenekülni és a szomszédban rejtőzött el a fia elől. A fiatal *Süle*, miután meggyőződött arról, hogy *Rohács* már nem él, felöltözködött az ünneplő ruhájába és elment a csendőrségre, a hol bejelentette az esetet s a csendőröket arra kérte, hogy fogják el az anyját is, mert ő az oka mindennek. *Sülé*t a csendőrök bekisérték a járásbíróhoz.

— **Telefon Szeged és Makó között.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján *Szeged* és *Makó* között helyközi távbeszélő berendezés létesült, amelyet július 23-án a forgalomnak át is adtak. Az említett két város helyi távbeszélő hálózatán kívül az ujonnan létesített helyközi távbeszélő berendezésbe a szegedi posta- és távirdahivatalt is bekapcsolták. A beszélgetések lebonyolítása és díjazása a helyközi telefonforgalom szabályai és tarifája szerint történik.

— **Nagy turf-botrány Párisban.** A párisi nagy botrányok száma a napokban világraszóló esettel szaporodott. A legelőkelőbb sportkörökbe furakodott be egy jönevű banda, amely ravaszul kiesztelt szélhámosságokat követett el és sorra fosztogatta a párisi mágnásvilág tagjait. Szélhámosságukat egy nagy család alkalmával leplezték le, mire a banda tagjai sietve szöktek a francia fővárosból. A banda élén *Leontier* gróf állott, a *Menelik* szolgálatában álló hasonló nevű Afrika-kutató fivére, egy báró, továbbá egy bizonyos *Hereoulode* nevű egyén, aki a banda feje és bankárja volt. *Leontier* és két előkelő büntársa most *Abessziniában* vannak. Ixelesben, *Brüsszel* mellett tegnap letartóztattak egy bűnrészt. A banda tagjai játékbankot rendeztek be, ahol a horgukra akadt áldozatokat teljesen kifosztották. *Karagyorgyevics herceg* 80.000 frankot vesztett itt. Az összes veszteségek 1.000.000 frankra rugnak. A gonosztevők szövetsége a fősulyt a lóversenyekre fordította. Ez év május havában lóverseny volt *Colombesben*, amelyen hároméves lovak futottak. „*Colimacon*“ volt a győztes ló. A győzelem nagy meglepetést keltett s a totalizátor 5 frankra 86-ot fizetett. Az általános elképedés folytán vizsgálatot indítottak, melynek folyamán nagy gázságnak jöttek nyomára. Kiderült, hogy a győztes ló nem is három, hanem négyéves. De kiderült más is. Az, hogy a győztes *Colimacon* nem is a valódi *Colimacon*, amely nagyon rossz ló, hanem egy más, kitűnő versenyparipa, amelyet egy csempészett *Colimacon* helyébe az említett szélhámos-banda.

— **Rendőri brutalitás.** A főváros krónikájában a rendőrségi botrányok nem tartoznak a ritkaságok közzé s ezek száma ma ismét szaporodott egygyel. A délelőtti folyamán *Weszelovits* Minály napszámost valami kisebb kihágás miatt a rendőrségre akarták kísérni. A napszámos azonban ellenszegült mire a rendőrök kard-

jaikkal véresre verték. A súlyosan megsebesített embert beszállították a kórházba. A brutális rendőrök ellen pedig a vizsgálatot megindították.

— **Halál elől a halálba.** Sztamorán Juga Todor sztamorai lakos buzát hordott be a földjéről a szérüskertbe. A felesége segített neki és magukkal vitték 3 éves kis gyermeküket is. Hétfőn estefelé az utolsó megrakott kocsival hajtottak hazafelé. A kocsit tetején ült Juga felesége és kis fia. Juga a kocsit mellett ballagott. Az égő gyufaszálát véletlenül a buzakalászkok közé dobta, a mitől egyszerre lángra lobbant az egész rakomány. A lovak, a mint a láng falcsapódott, örült vágtatásba kezdtek. A gazda nem tudta megfékezni. Jugáné ijedtében leugrott a kocsit tetejéről, de oly szerencsétlenül, hogy a nyakát törte és rögtön meghalt. A lovak a lángban álló kocsit elragadták és csak a falu alatt tudták megállítani. Ekkor a gabona elhamvadt és a kis gyermek, a kit a kocsin hagytak teljesen összeégett. Juga csak akkor tudta meg felesége halálát, a mikor az összeégett kis gyermek hulláját egy közeli házban elhelyezték és visszament oda, a hol felesége leugrott. Juga közel áll a megőrüléshez.

— **Kegyelem egy rablógyilkosnak.** Grácból távirják, hogy *Willa* Józsefnek, aki *Steinscherer* zenészt meggyilkolta, a király megkegyelmezett. A felső törvényszék a Willara szabott halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatta.

— **Félelemből öngyilkos.** Berlinből írják, hogy ott tegnap egy hat éves gyermek öngyilkossági kísérletet követett el. Az eset hasonló a pár hét előtt Bécsben lefolyt öngyilkossági kísérlethez. Itt is egy kis gyermeket a szülők addig míg a városban bevásárolni voltak, bezárták a szobába. Az est beálltával a gyermek félni kezdett, s félelmébe az ablakhoz rohant azt pusztá kézzel bevette s a harmadik emeletről a kövezetre vetette magát. A súlyosan megsérült gyermeket a kórházba szállították.

— **A két Weisz.** Tegnap letartóztatta a budapesti rendőrség *Weisz* Márkus kereskedőt. A boldogtalan ember kézzel-lábbal tiltakozott, de hasztalan, elvitték egyenesen az alkotmány-utcai törvényházba, dr. *Kendy* vizsgálóbíró elé. Váltig emlegette ott is, hogy tudtával ő semmi rosszat el nem követett. Kiderült csakhamar, hogy nincs más bűne, mint az, hogy *Weisz* Márkus a neve. Néhány hónap előtt ugyanis egy hasonló nevű fővárosi ékszerész, megcsalva nagyszámu hitelezőit, Amerikába szökött. A megszökött embert persze körözik, s helyette fogták el a becsületes *Weisz* Márkust. A tévedés hamar kitudódott s a vizsgálóbíró, miután néhány panaszost még aznap szembesített a fogollyal, az ártatlan embert, a ki kellemetlen kalandját csak a nevének köszönheti, tüstént szabadon bocsátotta.

— **Apró sikkasztások.** Megirtuk, hogy a *Milkó* Vilmos és fiai szegedi cégnél alkalmazva volt két gyakornok névleg *Weiler* Elemér és *Klein* József fiatalemberek 438 korona elsikkasztása után megszöktek. A szegedi rendőrség kiadta ellenük az országos nyomozást, de az ügyes sikkasztómesterek ki tudták kerülni a hatóságok figyelmét. Majd Horvátországban, majd a Tátrák közt tűntek föl anélkül, hogy üdülésüket bárki is megzavarta volna. Sőt az élcés gyakornokok képeslevelezőlapokat küldtek ismerőseiknek, kedélyesen célozgatván biztonságukra. S végre is kifogták a pénzből s nemsikerült keresztülvinni azt a merész tervet, hogy az újvilágba szöknek. Sziszeken érte utol őket a hatóság keze. Elfogták a sikkasztókat és kényszerutlevéllel Szegedre szállították.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Elveszett.** A Baross-parkban kedden este elveszett egy ezüst fogantyus sétatálcá. A becsületes megtaláló kéri a lap kiadóhivatalában azt átadni, hol kívánatra jutalom részesül.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Fejérváry báró jubileuma.

(Előkészületek az ünnepségre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1

Augusztus tizenötödikére, *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter katonai szolgálatának félszázados évfordulójára országsszerte tart a készülődés. Az ünnep fényét kétségtelenül az teszi legintenzívebbé, hogy a honvédelmi miniszteriumot és a honvédség tisztikarának küldöttségét *József* főherceg fogja a jubiléum elé vezetni. Erre nézve a főherceg néhány nappal ezelőtt már intézkedett is. Ő köszönti a minisztert a tábornoki kar, — a honvédelmi miniszterium tisztviselői kara és a honvédeztartó tiszti küldöttségeinek élén. A katonai tisztelgés után a különféle polgári hatóságok, köztörvényhatósági bizottságok deputációi következnek.

A küldöttségek fogadtatása a honvédelmi miniszterium nagytermében lesz, a melyet erre az alkalomra nagyszerűen feldiszipolnak. A jubiléumnak, mint már említettük, a honvédség tényleges tisztikara szokatlan és valóban pártját ritkító művészettel ékesített emlékkönyvvel kedveskedik. Az album hatvan centiméter széles és hetven centiméter magas s mintegy háromezer fényképet tartalmaz: a honvédség mostani tényleges állományának egész tisztikarát. A bőr táblát mintegy három ujjnyi szélességű négyszögletű kettős futódisz szegélyezi, arannyal fúttatott vert ezüstpárral.

Középen koszoruba foglalva báró *Fejérváry* Géza családi cimere, vízszintesekkel három mezőre osztott pajzs, az alsó mezőben három szál lilium, a középsőben egy oroszlan, a felső mezőben két egymás mellett álló sas. A cimertől jobbra-balra két szám: 1851—1901. A cimert egy centiméter vastag öntött ezüst, a melyet most aranyoznak és raknak ki drágakövekkel. — A négy sarkat művészi ornamentikájú bronz oszlop fűdi, mind a négyre egy-egy hadi ékítményeket ábrázoló embléma jön. A budapesti iparművészeti iskolában készül s valószínűleg csak a jövő hét végén fejezik be az iparművészeti is rendkívül becsesnek ígérkező művet teljesen.

Az albumon kívül diszkardot is adnak a jubiléumnak, olyat, amely valódi remeke a magyar ötvösségnek. Ezt is, az albumot is *Horthy* és *Háry* iparművészeti tanárok tervezték, — rajzolták és a kivitel *Hibán* iparművészeti iskolai tanár ötvösmunkája. A penge régi, talán még a török időkből való finom damaszkuszi, a melyet most alakították át honvéd gyalogtiszti kardpengévé s gyönyörűen cizellőzték.

A markolatfedő és a tok ezüst. A fedő alsó széles lapján, a hol a penge keresztülfut, katonai jelvényekből finom, tetszetős kis embléma van, e fölött pedig báró *Fejérváry* Géza cimere látható, drága kövekből kirakva. Az egész markolatfedőt két oldalt négy-négy milliméteres babérfüzér szegélyezi emailből.

A tokot sűrű művészi ezüst-sodronyháló fűdi. Az alsó és felső szijkarikába tizenkét-tizenkét drágakő van illesztve. A felső szijkarika fölött a régi honvédszászló van rubintból, gyémántból, smaragdból kirakva, középen Szűz Mária képe a kis Jézussal s a szélek piros és zöld kövekből összeállított szegélylyel. Ez alatt virágcsokrocška, néhány centiméterrel

lejebb, a második szijkarika fölött, Magyarország kis cimere a koronával. Alább Erdély, Horvát-, Szlavonország, Dalmácia és végül közvetlenül a csuszató felett Fiume cimere, közben mindenütt egy-egy virágkelyhecske mind-mind változatos színben pompázó drága kövekből. A diszkardon most éjjel-nappal dolgoznak s a munkát egyidőben fejezik be az emlékkönyvvel.

A kardot aranybrokát vánkossra helyezve nyújtják át majd a miniszternek.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette az aradi *gyógyyszerész testületet*, hogy alapszabályait jóváhagyási záradékkal ellátta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A bűnös bizományos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Pankolán ezelőtt 3 évvel fényes kirakattal, előkelő és modern cégtáblával új üzletet nyitott *Csik* Dezső. De a fényes kirakatok csakhamar bezárultak és ma hat havi börtönre szóló ítélet volt a fényes üzlet utolsó akkordja.

Az aradi törvényszék a mai végtárgyaláson elintézés alá vette *Csik* Dezsőnek család bukási miatt ellene indított bűnyűjét. A tárgyalás folyamán a következők derültek ki:

Csik Dezső csak bizományosa volt az ő neve alatt birt üzletnek és szerződés szeriut egyedül *Werner* Adolf ujszentannai kereskedőtől vehette az árukat. De *Csik* nem respektálta a szerződést és a saját nevére is vásárolt árukat. A mikor ezt *Werner* megtudta, egyszerűen öszszecsomagolta az egész üzletet, úgy a bizományos, mint az idegen árukat és elvitte magához Uj-Szent-Annára.

Ezért került ma a vádlottak padjára *Csik* Dezső, mint tettes és *Werner* Adolf, mint bünségéd. A tárgyaláson *Fábián* Lajos dr. táblabíró elnökölt. Szavazó-bírák voltak *Szöllőssy* Jenő dr. és *Földes* János. A jegyzőkönyvet *Szalay* Dezső jegyző vezette. A vádhatóság részéről *Lehrmann* Viktor alügyész jelent meg a tárgyaláson. *Csik* Dezsőt *Nagy* Sándor dr. helyettese, *Morsó* Jusztin ügyvédjelölt, ifj. *Werner* Adolfot pedig *Nemes* Zsigmond dr. ügyvéd védte.

A törvényszék a hosszadalmas ügyben 12 tanut hallgatott ki és a bonyolt bűnpörben csak a késő esti órákban hozhatott ítéletet.

A törvényszék *Csik* Dezsőt 6 havi börtönre ítélte, míg *Wernert* a vád és következményei alól felmentette. Az ügyész mindkét félre nézve felebbezést jelentett be.

NAPIREND.

Augusztus 2. Péntek. Róm. kath. naptár: Gusztáv. — Protestáns naptár: Gusztáv. — Görög-keleti naptár (juli-us 20.): Illés próféta. — A nap kel 4 óra 23 perckor, nyugszik 7 óra 15 perckor. — A hold kel 7 óra 56 perckor, nyugszik 6 óra 44 perckor.

Időjárás. Légnomás reggel 7 órakor 759.3 milliméter, délután 2 órakor 757.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $^{\circ}$ + 25.1, délután 2 órakor $^{\circ}$ + 32.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 5, délután 2 órakor EK. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor felderült, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szeriut a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, zivatarok, helyenként csapadék, szeles.

Szabadságszerel emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisege mellett ülésterem.

Augusztus 3. Az aradi magyar államvasuti altiszti kör hangversenyvel egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 1.

Délitőzsde. A buzakínalat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermássa került forgalomba, változatlanul tartott árainkon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás forróság.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.09—8.09
Rozs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	6.31—6.33
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.25—5.26
Tengeri 1902. májusra	5.16—5.17
Repce augusztusra	13.35—13.45

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.08—8.09
Rozs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	6.32—6.33
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.23—5.24
Tengeri 1902. májusra	5.13—5.14
Repce augusztusra	13.35—13.45

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	629.75
Magyar hitelrészvény	631.—
Lezámitóbank részvény	428.—
Rima-Murányi vasmű részvény	439.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	639.25
Közuti vasut	572.—
Városi villamos vasut részvény	280.—

Hivatalos árfolyamok**a budapesti áru- és értéktőzsdén.**

Budapest, augusztus 1.

Magyar aranyárjádék 40/0	118.35
Magyar koronárjádék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	120.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	173.—
Tizszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papírjádék	98.95
Osztrák jádék ezüst	98.80
Osztrák jádék arany	118.—
Koronárjádék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1650.—
Magyar hitelbank részvény	640.—
Osztrák hitelbank részvény	631.—
Osztrák-magyar államvasut	633.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	119.02
Német birodalmi márka	117.22
London	239.55
Páris	95.05

CSARNOK.**Két barát.**

Irta: Langenberg Miksa.

Fordította: Ritt Gyula.

(Polytatás.)

ÖTÖDIK FEJEZET.

Glissov Henrik ur, a rajnai földbirtokos még a délutáni siestáját élvezte, amikor a pincér egy névkártyát hozott be neki.

— Ez az ur tiszteletét óhajtja tenni! — szólt a frakkos pincér a heverésző Glissovhoz. A nyugalmában megzavart Glissov, bosszusan vette kezébe a nevjegyet és elolvasta: „Marnitz Róbert törvénytörési bíró.”

— Teremtő Isten! — morgott a bajusza alatt. — Hisz ez az a fatális ember, ki már hónapokkal ezelőtt elcsavarta a leányom fejét. Mit akarhat ez nálam?

Majd bosszankodva mondá a várakozó pincérnek:

— Mondja ennek az urnak, hogy nem vagyok itthon!

A pincér az ajtó felé tartott.

— Halt, — kiáltott Glissov utána, — mondja inkább, hogy itthon vagyok!

A pincér meghajolt és eltávozott.

— Vajon mit akar nálam ez a bosszantó ember? — morfondirozott Glissov, mialatt föl-emelkedett a pamlagról. — Csak nem hiszi, hogy Dóriát...

— Izzer villám! No ez szép dolog volna, ha megzavarná számításaimat.

Kopogtak és nyomban belépett utána Marnitz.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte Glissov nyugodtságot erőltetve.

— Egy ügyet szeretnék önnel megbeszélni, — Glissov ur! — hangzott a komoly felelet.

— Velem? Én nem tudom bíró ur... — Különbön bátran beszélhet, feleségem és leányom kísértáltak, ... nincsenek hon... leendő vőmnél, Waldmann bankárnál tesznek látogatást... így hát senki sem zavar bennünket.

Egy gyöngye pir futott át a fiatalember arcán.

— Na, ennek megadtam, gondolta magában Glissov.

— Szabad tehát kérdezniem, hogy mi vezette hozzám?

Glissov nem ültette le vendégét, ő maga is állva maradt.

— Nem hiszem, — kezdte Marnitz nyugodtan, dacára a szembeötlő udvariatlanságnak — hogy oly rövid lehessenek, mint a hogy ön azt kívánni látszik...

— Minden esetre, mert időm pontosan ki van mérve.

— Egy perccel sem fogom tovább tartóztatni, mint amennyi előadásomhoz, e komoly üggyhöz szükséges.

— Kíváncsivá tesz, ... — mondja mit óhajt?

— E rövid kérdésre, rövid feleletet fogok adni: leányának Dória kisasszonynak kezét kérem öntől.

— Gondoltam! — tört ki mérgesen Glissov. — Leányom már többször említette az ön nevét, úgy, hogy végre is valami szerelmeskedést kezdtem sejtetni!

— Nagyon téved Glissov ur, — válaszolt Marnitz visszautasító hangon — ha azt a hajlamot, mi bennünket összeköt, szerelmeskedésnek nevezi. Ma reggel óta elválaszthatatlan kapocs fűz össze minket.

— Na ez egy átko... szép dolog. Azért szaladt hát el hazulról oly felindulva az a leány, maradt ki két óra hosszat s mikor fölhevülten visszatért azt mondta, hogy a Nero-hegyen tett egy sétát.

— Ugy van, ott is voltunk Glissov ur és ott beszéltük ki magunkat!

— Igen, hát kibeszélték magukat? Akkor engedje meg, hogy én is kibeszélhessem magamat. Az önök egyesüléséből semmi sem lesz, abszolúte semmi, semmi! Soha!

— Es szabad-e tisztelettel kérdezniem, hogy mi kifogása van ellene?

— Leányom már el van jegyezve...

— Rendkívül sajnálom, hogy ellent mondanom kell. Dória kisasszony ma reggel kijelentette előttem, hogy a Waldmann urral való házasságba semmi körülmények között nem fog beleegyezni. Nem is egyezett bele, hanem ön Glissov ur, leányának megkérdezése nélkül, az ő nevében igent mondott!

— No nézzék a kis varjút, igazán jól adta elő! Jó, hát önnek igaza van. — de mindezek dacára leányom, Waldmanné lesz! Es ezzel azt hiszem, hogy értekezésünket be is fejeztük...

— Engedjen meg még egy rövid megjegyzést. Igaz, hogy leánya kezét joga van tőlem megtagadni, de sem isteni, sem emberi törvények nem adnak önnek jogot, hogy leányát egy gyűlöletes házasságba belekényszerítse. És ön nem is fog atyai hatalmával visszaélni, mert Dóriával elválaszthatatlanul vagyunk egybekapcsolva és ezért mindent elkövetünk hogy egymással maradjunk.

— Ohó! Ön kényszeríteni akart engem és leányomat ellenszegülésre csábítja!

— Becsületszavamat adom önnek, hogy Dóriát a legkisebb mérvben sem fogom szülei ellen befolyásolni, ám erre szükség sincs, mert irántam viselt érzelme s vonzódása törhetetlen! Személyemet illetőleg, azonban mindent megteszek, a mit egy becsületes és jellemes ember az én helyzetemben tenne: fölkeresem Waldmann urat, és fölvilágosítom, hogy a szülői beleegyezés dacára, Glissov kisasszonyval való házasságából semmi sem lehet!

Glissov arcát fakó sápadtság öntötte el.

— Mit? — hebegett. — Ön... nem,

nem, — ezt nem fogja tenni uram!

— Mindenesetre Glissov ur! Ez kötelességem, a mivel Dóriának és magamnak tartozom, még ma föl fogom őt keresni. — Es most azt hiszem, hogy tárgyalásunk a mai napra be volna fejezve.

Marnitz e szavak után távozni akart. — Kérem, — kiáltott utána Glissov — várjon egy pillanatig! En... én... igen, hát csakugyan Waldmannhoz akar menni?

-- Kétségkívül!

— De uram, nem sejtí ön, ha e házasságot akarom, annak kényszerítő oka is lehet.

— Azt igenis nem értem, hogy miért akarja leánya életét egy gyűlölt emberhez kötni; s még hozzá egy oly emberhez, a ki, mint biztos forrásból tudom, nem a legjobb hírnévnek örvend!

(Polytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 1. —

Központi Szálloda. Rónay Lajos százados Mezőhegyes. — Szécsán Antal v. mérnök Nagyszalonta. — Erdély Gyula főjegyző Nagyszalonta. — Csávósy István ügyvéd Nagyszalonta. — Balogh Géza kárbeccső Budapest. — Prokop Gyula jószágfelügyelő. Kevermes. — Werner Fisch kereskedő Drezda. — Székula Zsigmond kereskedő Budapest. — Sztankovits Vince ügyvéd Budapest. — Roth Sándor kereskedő Koltha. — Glac Béla cadét Budapest.

Vass Szálloda. Becsey Hugó magánzó Budapest. — Szauer N. fakeskedő Világos. — Pop Emanuel papnövendék Bukarest. — Kutasi D. utazó Budapest. — Stegmüller József utazó Eperjes. — Brust Jakab utazó Budapest. — Steiger Géza magánzó Szeged. — Pohl József utazó Budapest. — Marksteiner Jakab utazó Budapest. — Taussig Zoltán utazó Budapest. — Gros Lajos utazó Bécs. — Sahware József utazó Temesvár. — Schner Lajos utazó Budapest. — Hendl Mór utazó Budapest. — Klein Mór utazó Bécs.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 9.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 5.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről svz. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesbeig svz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!
KITÜNO ASZTALIVIZ
 és
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL

M. kir. államv. üzletvezetőség Miskolcz.

18522—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1-től 1902. évi december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek kiirtására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség vonalain patkányirtásra 18522/901. számhoz felirással ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kívánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. év augusztus hó 10. napjának délelőtti 12 órájáig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához kir. posta útján térítve-vevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség miskolczi gyűjtőpénztárában 1901. évi augusztus hó 9-ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy napnál nem régiebb utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéken felül semmi esetre sem fognak számítani. Takarékpénztári betét könyvek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó irtószereket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes irtószér sikeres használhatósága az országos vegyészeti intézettől beszerzendő bizonyítvánnyal, az alkalmazandó irtóeszközök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolandó.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a kötetendő szerződésben vannak részletesen felsorolva, mely a miskolczi üzletvezetőség II. (pályafentartási és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők illetőleg megismerhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A miskolczi üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megkötthesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapír az ajánlat el nem fogadása esetén az arról szóló értesítéssel egyidejűleg, de legkésőbb folyó 1901. év augusztus hó 30-ig a letétjegy visszaszolgáltatása ellenében kiadatik.

Az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeltetik.

Miskolcz, 1901. július hó 18-án.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

M. kir. államv. budapest jobbparti üzletv. 21624—1901. I. szám.

Ajánlati hirdetmény.

Győr állomásunkon levő vízművünk egyik 80 mm. belső átmérővel bíró mintegy 745 méter hosszú, nyomóvezetékének a hozzá tartozó szélkazanokkal és elzáró szelepekkel együtt 160. mm. belső átmérőjű vezetékkel és hozzáillő szélkazanokkal és elzáró szelepekkel való kicserélésére, — a földmunkák kivételével — ezennel pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, szerződési feltételek, s költségszámítási minták vontatási osztályunkban (Külső kerepesi-ut 13. II. em.) szerezhethők meg.

Az ajánlatok f. é. augusztus hó 10-én déli 12 óráig titkárságunkhoz nyújtandók be. Az ajánlatok ivenként 1 koronás, a mellékletek pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva a következő felirással bíró lepecsételt borítékban nyújtandók be: „Ajánlat 21624—901. számhoz, a győri vízmű nyomóvezetékének kicserélése tárgyában.”

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 óráig az ajánlati árral kiszámított összköltségeknek 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban bánatpénz gyanánt gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Készpénzben letett bánatpénzek után kamatok nem fizettetnek, ellenben az értékpapiroknak esedékké váló szelvényei kiadatnak. Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén jegyzett, 14 napnál nem régiebb utolsó árfolyam szerint, de semmi esetre sem névértéken felül fognak számítani.

A letétjegy az ajánlathoz nem melléklendő.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

Az alulírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson.

Budapest, 1901. július hó 22.

A m. kir. államv. Bpest jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

10180/1901.

Hirdetmény.

Pragner Prágai gyógyszerész által dr. Rosa élet balzsam forgalomba hozott szernek, forgalomba hozatalát a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 53738/VI-b—1901. szám alatt hozott határozatával eltiltotta.

Ezen körülményt azzal teszem közhirrre, hogy aki ezen tilalom ellenére ezen szert forgalomba hozza, vagy ingyen osztogatja, kihágást követ és az 1879. XL. t.-cz. 92. §-a alapján 600 koronáig terjedő pénzbüntetés és 1 hónapig terjedő elzárással fog büntettetni.

Arad, 1901. július hó 22-én.

Sariot főkapitány.

HOFFMANN SÁNDOR

divatáruk és szőnyeg-telepe
„A fecskéhez”,
 ARAD, Színház-épület.

Legnagyobb választék
 olcsó árak, figyelmes és gyors kiszolgálás!

Legszebb delainek
 minden színben.

Francia- és honi BATISZTOK
 25, 31 és 45 krajezar méterje.

Ocassio!
 Egy egész himzett ruha minden színben csak **6 forint.**

Csipkék, betétek és csipke gallérok
 legújabb divat szerint.

Övek és csattok
 Meglepő szép rengeleg nagy választékban.

Vidéki megrendelések
 legnagyobb gondtal lesznek eszközölve

Kirakalimban meglepő olcsó árakkal ellátott czikkek láthatók.

Készpénz vásárlásnál
 5% pénztári engedmény vehető igénybe

Olcsó árak!

Sürgönczim: „FECSEHÁZ”.
 Városi és megyei telefon szám 10.

926—1901. sz.

Arverési hirdetmény.

Alólirott Szent-Márton község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, a község tulajdonát képező, nagykorcsma és kávéház épület, a község képviselő testületének 2—1901. kgy. sz. határozatának megfelelőleg, Szent-Márton község székházánál 1901. augusztus hó 17. (Tizenhét) napjának d. e. 10 órájkor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 1902. márczius hó 1-étől 1908. évi február hó végeig terjedő 6 (Hat) évre haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár évi 600 korona.

Árveretni szándékozók tartoznak az árverés előtt 360 korona bánatpénzt készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban biztosítékul letenni, továbbá vagyoni és erkölcsi bizonyítványukat bemutatni.

Az árverés és haszonbérbeadás egyéb feltételei Szent-Márton község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szent-Márton, 1901. június hó 28-án. 914

Községi előjáróság:

Zatzenhoffer Ádám,
jegyző.

Braun György,
bíró.

Magy. kir. államv. üzletv. Zágráb.

18187—901. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zágrábi üzletvezetőségének központjában egy 600 korona évi fizetés és 240 korona lakbér, valamint a szolgálati egyenruha élvezetével egybekötött hivatali állás üresedett meg.

Annak előrebocsátása mellett, hogy a polgári alkalmazásra jogosuló hadügyi, vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal bíró kiszolgált altisztek az 1873. évi II. t.-cz. értelmében ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírnak, felhívjuk mindazokat, a kik ezen állásra pályázni óhajtának, hogy kellőképp felszerelt folyamodványukat, melyben a magyar állampolgárság, s az igazolványos altiszteknél a 45. másoknál a 35-ik életévet meg nem haladó életkoron, ép- és egészséges testszerkezeten felül a magyar írás és olvasásban, valamint a számolás elemeiben való jártasság is kellően igazolandó, a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez, legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ig annál inkább betérjesszék, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

A katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül, hozzánk át lépő katonai altiszteknél, véglegesítésük esetében a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabály szerinti utánfizetésnek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett nyugdíjjogosult idejükbe be fog számíttatni.

Zágráb, 1901. július hó 22-én.
Az üzletvezetőség.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszerűen gyomorerosító, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umbertó china vasbora betegemnél, különösen ideggyengéknél. neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendellen életmód által gyomorbetegségben, u. m.:

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

sz szenvednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. Ez az a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek ellamert gyökérből, jó borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késmi. Észleletek, mint fejfájás, felbűfűgés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullet hányással, melyek üdült gyomorba jognál mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszor ivás után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint szomatlanosság, valamint vertorlódás a máj, lép és végérszervezetben (hámor holdal betegség), a gyökérbor által gyorsan eltávolítottak. A gyökérbor megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által elhívoltja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczzsint, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál,** ideges bágyadságnál és kedélyeltompultságnál, valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjjeliek következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor a gyengült életének friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcseret és vérképzést, megnyugtató a feleslegzett idegket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalirat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben 4 frt 1.50 és frt 2.** — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Ologovász, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesút, Vargha, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibis, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszino, Világos, Ágria, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Mősa, Kevekes, Kunágot, Tornya, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, M. Jőcsa, Gyertyámos, Kis-Beoskere, Új-Besse-nyő, Szt-András, Gyarmata, Tamas-Rékás, Topolovoz, Jőzseffalva, Beinoz, Lugos, Kizdia, Buttyán, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikló, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Kigyós, Apácz, Megyes-Bodzás, Mező-Kovácskő, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityvaros, Csanád-Palota, Nagyatik, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehalá, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több üveget eredeti aron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboramat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 581

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Hirdetmény.

Értesitem a lakosságot, hogy a Maroson a város által a szegények számára berendezet ingyen fürdőben való fürdés reggel 5 órától este 1/2 10 óráig van megengedve, ezen időn túl való fürdés tilos.

Arad, 1901. július hó 27-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Magyar királyi államvasutak.

109323—1901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános pályázatot hirdet a Zágrábban előállítandó üzletvezetőségi épület előállítására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. szám. III. emelet 13. ajtó szám) és Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi augusztus hó 13-án déli 12 óráig nyújtandók be alólirott igazgatóság építési főosztályánál (Teréz-körut 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlat 1 korona, az ajánlat mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a zágrábi üzletvezetőségi épület létesítésére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig 10,000 korona, azaz Tizezer korona bánatpénz teendő le a magyar kir. államvasutak főpénztáránál (Andrassy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául, ennél fogva elkésve érkezett, vagy táviratilag tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)